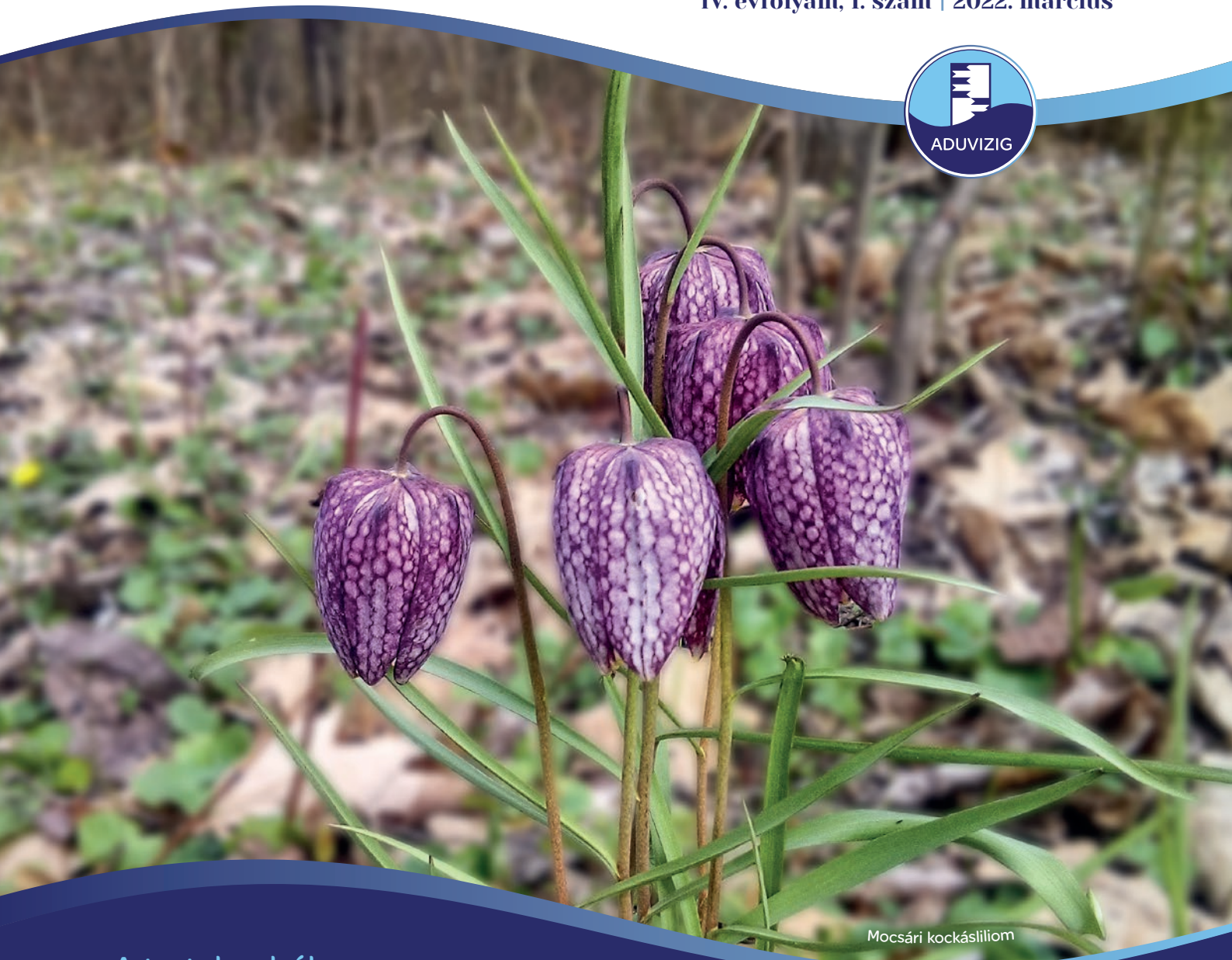


DUNAI HÍRFOLYAM

Az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság lapja

IV. évfolyam, 1. szám | 2022. március



Mocsári kockásliliom

A tartalomból:

Az ADUVIZIG működési területének északkeleti részén észlelt talajvízszint-süllyedés vizsgálata

Erdőgazdálkodás az ADUVIZIG „berkeiben”

SafeForest projektzáró konferencia

Magyar-Szerb Vízügyi Bizottság I. ülészakának találkozója

Türr-szobor a Deák-zsilipen

Interjú Csóka Jánossal

TARTALOM

Víztudomány: Az ADUVIZIG működési területének északkeleti részén észlelt talajvízszint-süllyedés vizsgálata	3
Hírek	6
Hidrometeorológiai tájékoztató: A 2021. év hidrológiai jellemzése	12
Víz-ügyünk: Erdőgazdálkodás az ADUVIZIG „berkeiben”	15
Határainkon túl	18
Víz-tükör: Interjú Csóka Jánossal	19
Egy kis történelem: Türr-szobor a Deák-zsilipen	22
Tanulunk: Oktatás a pandémia határán	24
Személyi hírek	25



8



11



19

Az ADUVIZIG működési területének északkeleti részén észlelt talajvízszint-süllyedés vizsgálata

Problémafelvetés

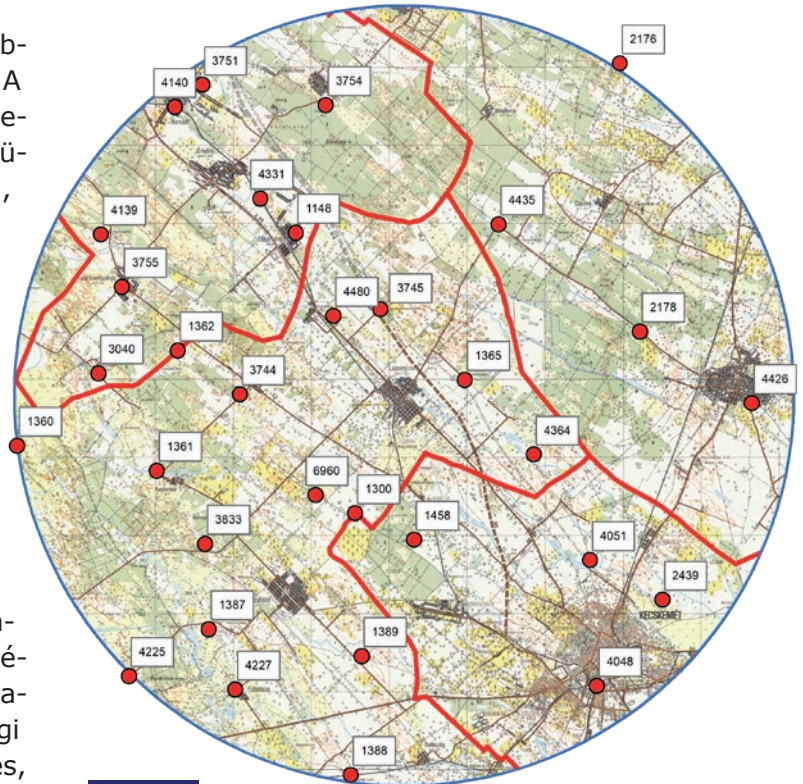
A homokhátsági területen évtizedek óta problémát jelent a talajvízszintek süllyedése. A vizsgálat célja, hogy a különböző tényezők (vízállás, csapadék, vízkitermelés, területhasználat) elemzése alapján kiderüljön, hogy mi okozza a süllyedést. A vízgyűjtő-gazdálkodási terv (VGT) kidolgozása során is megmutatkozott, hogy a mezőgazdasági termelés hatásai a környezetre és a vizek állapotára nem az egyedi gazdálkodók szintjén, hanem magasabb szinten értékelhetők. Ilyenek az öntözési beruházások, ahol a lokális hatások kevésbé mutathatók ki, ugyanakkor egy víztestre vonatkozóan az összeadódó hatások káros következményekkel járhatnak a vízkészletekre.

Igazgatóságunk működési területére jellemző K-Ny-i irányú, Tóth-féle egységmedencének megfelelő felszín alatti hidrodinamikai rendszer következményeként a hátsági területeken detektált talajvízszint-süllyedés, illetve a dinamikus talajvízkészletre vonatkozó csökkenés közvetetten hatással lehet a Duna-völgyben elhelyezkedő rétegvízadókra és talajvízadókra, mivel a felszín alatti vízkészletek utánpótlódása döntően csak a hátságon történő beszivárgásból származhat. A Víz Keretirányelv szerinti VGT felülvizsgálati kötelezettségnek megfelelően 2021. december 22-ig kellett elkészülnie a felülvizsgálat, 2022–2027 időszakra vonatkozó VGT3-nak. A vizsgálatnak lényeges momentuma, hogy koherens legyen a VGT-vel, vagyis olyan szempontok szerepeljenek az elemzésben, amik beleillenek a tervbe. A releváns térség vízhiánya régóta nyilvánvaló, a helyzet mára kritikussá vált, a területet a minimálisan szükséges ökológiai vízmennyiség tartós hiánya jellemzi, melynek következményeként térségi kiterjedésű ökológiai értékvesztés tapasztalható.

Jelen vizsgálatban Lajosmizse térségének talajvízszint-süllyedése került elemzésre a település 20 km-es sugarú területén.

Vizsgálati módszer, analízis

Különböző hatástényezők feltárása történt meg: talajvíz, vízkivételek, csapadék, hőmérséklet, párolgás, vízforgalom, talajtípusok és területhasználatok.



1. ábra

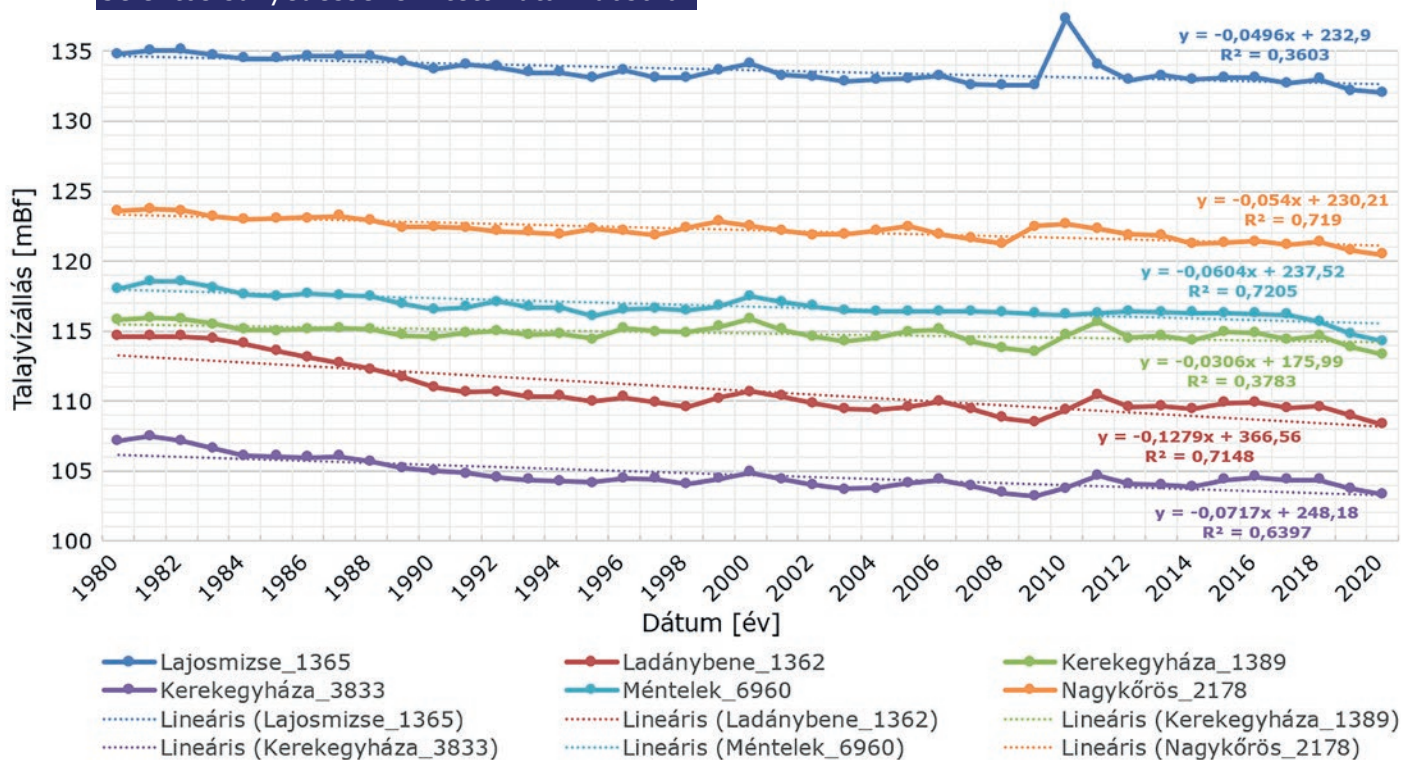
Jellemző talajvízkutak a vizsgálati területen

a) Talajvíz

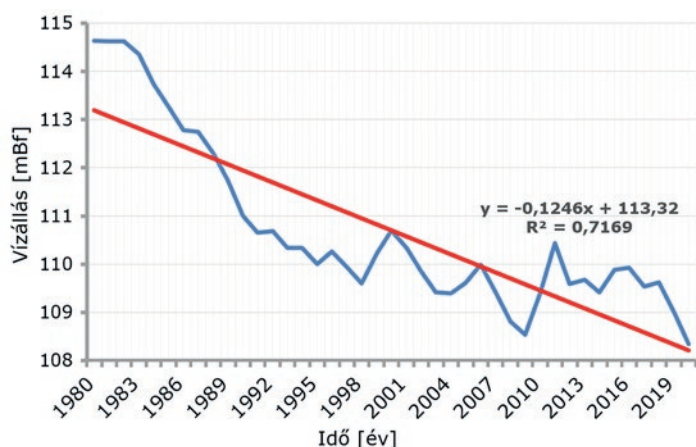
A budapesti, szolnoki, szegedi és bajai vízügyi igazgatóság területéről összesen 32 db talajvíz-észlelő kút adatai lettek felhasználva, ami nélkülözhetetlen részét képezi az elemzésnek. A vízállásadatokból készült egy Excel-adatbázis 1980., 2000., 2010. és 2020. évi átlagos talajvízszint értékekre vonatkozólag, amely adatok alapján ArcGIS program segítségével előálltak a vízszintváltozások különbség térképei. (1. ábra)

A 2. ábrán azoknak a kutaknak az adatai kerültek bemutatásra, amelyekben a legjellemzőbb volt a vízszintsüllyedés. A legnagyobb csökkenés a 1362-es számú ladánybenei kútban volt tapasztalható. (2. ábra) Az adatok alapján elmondható, hogy a vízszintsüllyedés üteme a vizsgált 40 év alatt fokozatosan lassult. Az 1980. és 2020. évek átlagos talajvízszint értékeinek különbségéhez képest a 2000–2020 és 2010–2020 évek különbségeit tekintve egyre kevesebb állomáson alakult ki jelentős (4-5-6 m) vízállásdifferencia. Az elmúlt 10 évben a leg-

2. ábra
Jelentős süllyedéssel érintett kutak idősorai



nagyobb talajvízszint-csökkenés Lajosmizse környékén, mérsékeltőbb süllyedés Nagykőrös és Kecskemét-Méntelek körzetében figyelhető meg. A 2021-es évben a 1365-ös törzsszámú lajosmizsei kút kiszáradt. Hasonlóan kiszáradt a 1389-es kerekegyházi monitoring kút is, 2020 ősztől. (3. ábra)



3. ábra
Ladánybene 1362. számú kút idősorai

b) Vízkivételek

Táblázatban összesítésre kerültek a vízkitermelési adatok 2000 és 2020 közötti évekre és csoportosítva lettek a 0–40 m (talajvíz) közötti, a 40–150 m (sekély rétegvíz) közötti és a 150 m alatti (rétegvíz) talpmélységű

kutakra. A vízkitermelésekhez összesen 951 kútról áll rendelkezésre több-kevesebb adat. A talajvíz és sekély rétegvíz kitermelésekben növekvő tendencia mutatkozik.

c) Csapadék, hőmérséklet, párolgás
Hőmérséklet és csapadék tekintetében adatok a kunbaracsi állomásról származnak, itt 2001 óta történik csapadékszázalék, 1975 óta hőmérséklet-észlelés. Mindkét paraméter esetében egyértelmű a tendenciák növekedése.

d) Vízforgalom

A talajvízforgalom alapján lehet következtetni az evapotranszpiráció irányára. Ahol negatív a vízforgalmi érték, ott nő az evapotranszpiráció mértéke, ahol pozitív ott csökken. A vizsgált terület legnagyobb része (kb. 65%-a) pozitív mutatójú.

e) Talajtípusok

Legnagyobb arányban az alábbi talajtípusok jellemzőek a területen: A terület 62%-át homok típusú talaj, 18,2%-át réti típusú talaj, 11,5%-át csernozjom típusú talaj, 8,0%-át barnaföld és 0,4%-át szoloncsák-szolonyc talajok alkotják. A homoktalajokra jellemző, hogy nagy vízáteresztő képességűek és gyenge víztartó tulajdonságúak.

f) Területhasználatok/evapotranszspiráció
 A területhasználatok erősen megváltoztak 2006 és 2018 közötti időszakban. Míg 2006-ban a nem öntözött szántóföldek (88%) voltak túlsúlyban, addig 2018-ban sokkal változatosabb lett a kép, mivel a nem öntözött szántóföldek (33%), a lomblevelű erdők (20%), az átmeneti erdős-cserjés területek (12%), a komplex művelési szerkezet és az intenzív legelők és erősen degradált gyepterületek (8-8%) mutatták a legnagyobb arányt. Az állóvízi területek kiterjedése is csökkent 206 ha-ról 44 ha-ra.
 Az evapotranszspirációnak két lehetséges értéke van: a potenciális (PET) és a tényleges (TET). A potenciális és a tényleges párolgási értékek eltéréséből számítható a párolgási hiány. A nyárvégi-őszi hónapokban jelentkező hiány az érintett hónapok párolgásának átlagában 15–21%, illetve a potenciális evapotranszspiráció hiánya 9–18%.

Összegzés

A vízkészlet-gazdálkodási térségi tervben a sekély porózus víztestek esetében a trendszerű süllyedés alapján a víztest a jó, de gyenge kockázati minősítést kapja ha, a 0,2 m/évet meghaladó mértékű süllyedés a víztest területének több mint 20%-t érinti.

A porózus víztestek esetében a víztest akkor gyenge állapotú, ha a víztest területének több mint 20%-án a süllyedés mértéke meghaladja a 0,1 m/évet. A vizsgálatban a fenti süllyedési értékek az irányadóak. A 0,2 m/évet meghaladó süllyedésre térkép készült, ahol láthatóak a süllyedési vonalak.

Surfer program segítségével előállt az 1980., 2000., 2010. és 2020. évekre a talajvízállások izovonala. A 2010. és 2020. év izovonalait kivonva egymásból, létrejött a vízállások különbségtérképe.

A különbségtérképnél megjelenő izovonalak leválogatása történt meg a 0,2 m/év süllyedési értékre úgy, hogy a két időszak összevetésre került. A 2010 és 2020 közötti 10 év és a süllyedési értékek megszorítása után eredményül előálltak a süllyedési határértékek, ami alapján kirajzolódtak a süllyedési körvonalak. Így megjelentek a vízszintsüllyedéssel leginkább érintett lehatárolt területek az elmúlt 10 éves időszakra. A vízálláskülönbségek körvonalából ArcGIS programban előálltak a süllyedési poligonok. A 2010 és 2020 közötti időszakra 2 poligon keletkezett, mint süllyedéssel leg-

inkább érintett terület. A 2 poligon a teljes vizsgálati terület 13%-át teszi ki. (4. ábra)
 Az elemzésből kiderül, hogy mind a csapadék, mind a hőmérséklet tekintetében növekvő tendencia jellemző. Elmondható, hogy a csapadékok tekintetében a szélsőséges jelleg dominál. A vizsgált időszakban és területen jellemzően csökkennek a talajvízszintek, a vízkitermelések növekvő tendenciát adnak, noha egységes adatbázis csak 2017-től volt elérhető. A jellemző süllyedési területek talajvízkútjainak idősorát nézve látható, hogy a talajvizek 1980-as években tapasztalható meredek süllyedése az évtizedek múlásával mérséklődött.
 A fenti vizsgált tényezők és folyamatok komplex módon járulnak hozzá a releváns térség talajvizeinek csökkenéséhez.
 A lokális csapadékjelenségek és vízkitermelések tekintetében további mélyreható vizsgálat szükséges.

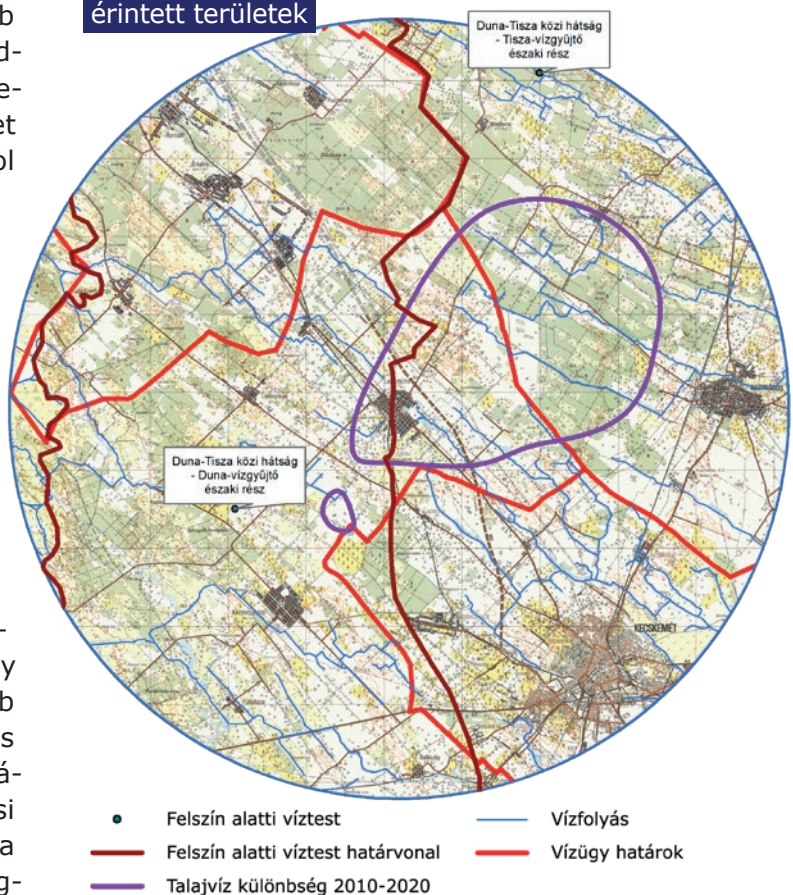
Keresztesy Attila

vízrajzi ügyintéző, VO

Tapody Réka Orsolya

felszín alatti vízkészlet gazdálkodási referens, VGVO

4. ábra
 Vízszintsüllyedéssel leginkább érintett területek





Jégtörő hajók futópróbája

Igazgatóságunk jégtörőhajó-flottája 2021. december 15-től I. fokú jégvédekezési készütségben állomásozott a Folyami Szakasz-mérnökség Türr-átvágásban található kikötőjében. Az I. fokú jégvédekezési készütség a hajók úgynevezett melegen tartását jelenti, amely során a hajókat olyan állapotban tartják, hogy egy esetleges jégvédekezés során azonnal indíthatók és bevethetők legyenek. A melegen tartáshoz kapcsolódóan meghatározott időközönként célszerű elvégezni a hajók futópróbáját is, amely során a flotta kihajózik a kikötőből a Dunára, ahol megtörténik a hajómotorok és segédgépek, kormány-

berendezések járatása és menetpróbája, valamint a döngölővel ellátott hajókon a döngölőberendezés járatása és ellenőrzése is. A hajók futópróbája két ütemben zajlott. Január 17-én a Wesselényi, a Jégtörő VIII és a Bácska hajókkal lehetett találkozni a Duna bajai szakaszán, míg a Jégtörő VI, Jégtörő VII és a Rozmár futópróbájára másnap került sor. A meteorológiai helyzetre való tekintettel az I. fokú jégvédekezési készütséget Láng István törzsvezető 2022. február 18-án 6:00 órától megszüntette.

Veréb Dávid | kiemelt műszaki referens, ÁFO

Hajóútkitűzési tervtárgyalás, a kitűzési terv aktualizálása

Az Országos Vízügyi Igazgatóság szervezésében 2022. február 28-án online formában került megrendezésre az éves hajóútkitűzési tervtárgyalás. A tárgyaláson a magyarországi hajóutakat üzemeltető vízügyi igazgatóságok, a víziközlekedésért felelős hatóságok, a vízirendészet, továbbá egyéb víziközlekedéssel kapcsolatos szervezetek képviselői vettek részt.

A tervtárgyalás során a szakemberek ismertették a kitűzési tervekben történt esetleges változtatásokat, beszámoltak az előző év kitűzési tevékenysége során feltárt és keletkezett problémákról és sikerekről.

Az ADUVIZIG a Duna Dunaföldvár és déli országhatár közötti szakaszán végez hajóútkitűzési tevékenységet. Az érintett hajóútkitűzési tervét az igazgatóság szakemberei a kötelezettségeknek megfelelően 2022 januárjában aktualizálták, frissítették és megküldték jóváhagyásra az érintett hatóságoknak. Az ADUVIZIG 2022.

évi hajóútkitűzési terve mindenki számára elérhető igazgatóságunk honlapján.

A magyarországi Duna-szakasz vonatkozásában a hajóút kitűzés tekintetében számos siker könyvelhető el az előző évben. A három dunai vízügyi igazgatóság, köztük az ADUVIZIG is 1-1 új kitűző hajóval bővíthetett, amivel rég várt fejlesztés valósult meg. Emellett számos előrelépés történt az elektronikus hajózási térképek (IENC) előállításában is. Az elkészült és publikált elektronikus hajózási térképek az OVF honlapján az alábbi linken hozzáférhetők:

<https://www.ovf.hu/hu/ienc-terkepek>.

A dunai hajóút kitűzését érintő fejlesztések az új kitűző hajók üzembehelyezésével nem zárultak le, ugyanis várhatóan 2022-ben megtörténik a parti hajóútkitűzések modernizálása és cseréje, valamint új, úgynevezett okosbóják kerülnek majd kihelyezésre a teljes magyarországi Duna-szakaszon.

Veréb Dávid | kiemelt műszaki referens, ÁFO

Expedíciós vízmércék elhelyezése a Duna-völgyi-főcsatornán

A Duna-völgyi-főcsatorna a Dél-Duna-völgy egyik legjelentősebb csatornája, amely a területet észak-déli irányban szeli át. Teljes hossza 154 km, amelyből az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság mintegy 118 km-t kezel. A főcsatorna végszelvénye Újlengyelnél található, és Bajánál torkollik bele a Dunába.

A csatorna egyes szakaszokon zsilipekkel bögézt, másutt gravitációs folyású. A gravitációs folyású szakaszokon a vízszállító képesség a csatorna benőttségi viszonyaitól, a zsilipelt szakaszokon a zsilipnyitástól és a benőttségi viszonyoktól egyaránt függ. A csatorna benőttségi viszonyai befolyásolják a zsilipelés határfokát és távolhatását a zsilipelt és gravitációs szakaszon egyaránt.

2020 augusztusában a Bajai Szakasz mérnökiség felkérésére a Duna-völgyi-főcsatorna alsó szakaszán (Hajósi-duzzasztótól a torkolatig) méréseket végeztünk, amelynek célja a benőttség hatásának meghatározása a vízszállító képességre, valamint ennek hossz menti vizsgálata volt. Az expedíciós mérési kampány során 4 szelvényben (~10 km-ként) vízhozammérést, 14 szelvényben (~ 2 km-ként) pedig vízszintrögzítést végeztünk.

A vízszintrögzítés eredményeiből készített hossz-szelvény (1. ábra) alapján, a csatornán két rosszabb vízszállítóképeségű szakaszt lehet azonosítani:

- A Kenyeres híd és a Gobnesi híd között kisebb a vízfelszín lejtése, mint a felette, illetve az alatta lévő szakaszon.
- A nemesnádudvari felső híd és az M9 híd között a vízfelszín lejtése sokkal nagyobb, mint a felette, illetve az alatta lévő szakaszon.

A Kenyeres híd és a Gobnesi híd közötti szakaszon felismerhető vízszintnövekedés és lejtésváltozás hosszan kiterjedő simaságbeli problémákra, míg az M9 híd alatti, viszonylag nagy lejtésváltozás koncentrált veszteségre utal. A csónakos terepbejárás tapasztalatai alátámasztják a mérési eredményeket. A Gobnesi híd és a Kenyeres híd közötti csatornaszakaszon a vízszállító keresztmetszet rendkívül be volt növe vízínvénnyel. Az M9 híd alatt néhány száz méterrel a visszaduzzasztást egy csatornába került körbála okozta.

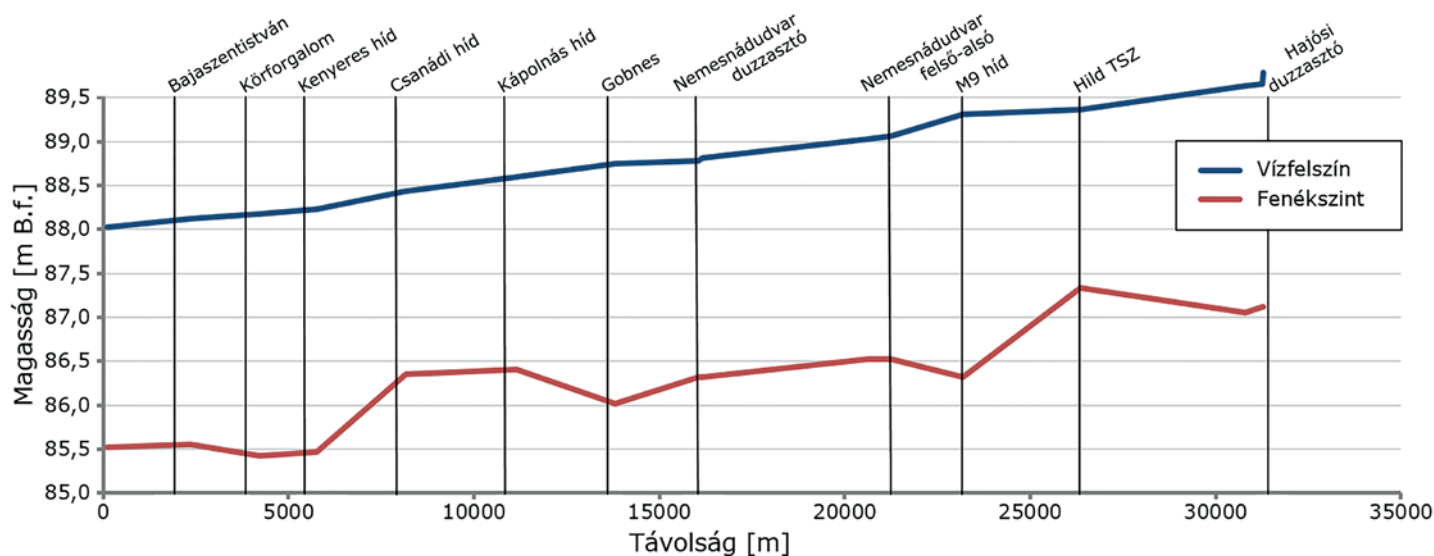
A rosszabb vízszállító képeségű szakaszok a megfelelő sűrűséggel felvett vízfelszín görbe alapján behatárolhatóak. Célszerű ezért a vízszállítóképeség operatív megfigyelése érdekében sűríteni a vízmércéket, és azokat expedíciós jelleggel leolvasni. A vizsgálatok eredményeképpen a Duna-völgyi-főcsatornán nyolc szelvényt jelöltünk ki expedíciós vízmérceállomások telepítésére.

Vízmérceállomás létesítésére kijelölt szelvények:

- Hild TSZ híd (26+346)
- Nemesnádudvari felső híd (21+242)
- Nemesnádudvari alsó híd (20+640)
- Érsekcsanádi híd (8+161)
- Kenyeres híd (5+759)
- Körforgalmi híd (4+217)
- Szentistváni híd (2+356)
- Bajai torkolati híd (0+111)

Vas László Tamás | kiemelt műszaki referens, VO

1. ábra
Duna-völgyi-főcsatorna felszín görbe



Hódkárok a Bajai Szakasz mérnökség működési területén

Az eurázsiai hód valaha egész Európában és Ázsia nagy részén gyakori volt, de a kíméletlen vadászat következtében egyedszáma fölöttebb megfogyatkozott, sok országból a faj teljesen kipusztult.

Észak-Európában már a 20. század elején kísérletet tettek a hódok megtelepítésére, a visszatelepítési hullám az utóbbi 20-30 évben vált igazán jelentőssé. Az egykori elterjedési területen a hódok újbóli megtelepedésének nincs számottevő akadálya. A visszatelepítési törekvéseknek különösen kedvezett, hogy néhány európai ország hódállománya elérte a hosszú távú fennmaradáshoz szükséges egyedszámot, így nem okozott problémát az áthelyezésre szánt családok eltávolítása.

A hód valaha Európa, Ázsia és Észak-Amerika mérsékelt és hideg égövi erdeiben minden folyó- és állóvíz mellett előfordult, de a XIX. század végére egyedszámuk mindenütt megfogyatkozott, Euráziában a becslések szerint mintegy 1200 példányra csökkent. (Nolet & Rosell 1998) Drasztikus mértékű fogyatkozásuk csak részben magyarázható a vizes élőhelyek visszaszorulásával. A kipusztulás fő oka a túlzott vadászat volt. A hódot gereznája (prémje), húsa, és a hódzacskók váladéka, a castoreum végett vadászták. Az utolsó magyarországi hódkilövést 1854-ben jegyezték fel. A XIX. század végére a hód Euráziában közel került a kipusztuláshoz, és csak földrajzilag elkülönült alfajok formájában maradt fenn.

Az eurázsiai hód

Az eurázsiai hód az európai kontinens legnagyobb rágcsálója, testsúlya a 30 kg-ot is elérheti. A rágcsálók között a hódfélék családjának két faja alkalmazkodott legjobban a vízben való mozgáshoz: testük torpedóalakú, szőrzetük vízálló, úzás közben pikkelyes farkukkal és úszóhártyás hátsó lábukkal haladó és kor-

mányzó lökéseket végeznek. Ha víz alatt úszik, a hód orra és fülei szorosan záródnak, szemét pedig átlátszó hártya borítja. Szájüregét a metszőfogai mögött le tudja zárni, így víz alatt is képes rágni és ágakat szállítani. (Heidecke 1992) Maximum 15 percig tud víz alatt maradni és 7,2 km/h sebességgel is képes úszni (MacDonald et al. 1995). A hideg ellen főként meleg gyapjuszőrből álló bundája védi, e fölé emelkedik akár 5 cm vastagságot is elérő ragyogó fedőszőre, amely a víz ellen véd.

A hódok négyéves korukra érik el kifejlett állapotukat, utána már csak testtömegük gyarapszik.

A hód számára a tél nem a téli álom, hanem a szaporodás időszaka. A monogám szülők 105-107 napos vemhességet követően együtt gondozzák és táplálják egy-két utódukat (Vörös Könyv 1990). A kölykök az ivarérettség eléréséig, azaz mintegy két-két és fél évig szüleikkel maradnak. Az európai hód akár 15-17 évig is élhet.

Hód-visszatelepítési program

A magyarországi hód-visszatelepítések közvetlen előzményéhez tartozik, hogy Bajorországban 1966-ban, Ausztriában pedig 1976-ban megkezdődtek a hód-visszatelepítések. Az osztrák és német tapasztalatok alapján az 1990-es évek elejére nyilvánvalóvá vált, hogy az egykori elterjedési területen nincs akadálya a hód újbóli megtelepedésének, ugyanakkor a természetes bevándorlás lassú folyamat, bizonytalan, hogy mennyi idő alatt érné el Magyarország távolabbi területeit.

Az előzetes élőhely-értékelések után 1996 őszén érkezhettek meg Gemencre az első hódok. 1996 és 1998 között 33 hódot telepítettek a Gemencbe. Ezek az állatok Ausztriából, Bajorországból és Lengyelországból származtak. Mivel 2004 telére mindössze hét család

jelenlétét dokumentálták Gemenc közelében (*Bozsér 2004b*), kiegészítésként további 20 egyed érkezett a tájegység Sió-menti területeire és Béda-Karapancsára.

Magyarországon ma egy kivételével minden nemzeti parkban élnek hódok. Emellett hazánk folyói mentén egyre több helyen tűnnek fel ezek a rágcsálók, a telepítés mellett tehát a hódok vándorlása is folyamatos.

Gyors elterjedését az is nagyban elősegítette, hogy hazánkban jelenleg számottevő természetes ellensége nincs, az annak számító szürkefarkasból a kutatók szerint mintegy 15 példány él Magyarország területén. (*Wikipédia*)

A hódtelepítés sikerei és tanulságai

A nagy vízszintingadozás ellenére mind a Duna, mind a Tisza árterén megpróbálkoztak a hód visszatelepítésével, de a kiválasztott helyszínek nem minden esetben bizonyultak alkalmasnak a hódok megtelepedésére. Példaként a Gemenc említhető, hiszen erről a területről több évre visszamenőleg rendelkezésünkre állnak a monitorozás eredményei. A Gemencben 1996-ban kezdődött a telepítés, amely 1998-ban folytatódott. Hat évre rá az egyedszám a 80%-ára esett vissza, s ennek is 30%-a a mentett oldalon talált optimális feltételeket a fennmaradáshoz (*Bozsér 2004b*). Az ártéren maradt egyedek olyan partszakaszokat foglaltak el, melyek legmagasabb pontján a kotorék felett vár kialakítására is lehetőség nyílt a kisebb árhullámok átvészelésére. A hódok a kivételesen nagy árhullámok idején a part mentén álló fák vastagabb ágain találtak menedéket. Többnyire azonban az árhullámok, vagy éppen az aszály a telepítési helyszín elhagyására kényszerítette az állatokat, és számos adat utal pusztulásra is. A következő években a hódok a telepítési helyüket elhagyva, ideális feltételeket találtak a kisebb vízjátékú ember alkotta csatornák mentén. Populációjuk a Ferenc-tápcsatorna és a Duna-völgyi-főcsatorna mentén látványos növekedésnek indult.

A megnövekedett egyedszámról a hódok által hátrahagyott nyomok és kártételek alapján tudunk következtetést levonni. Szakasz-mérnökségünk területén az elmúlt öt évben exponenciálisan nőtt a hódok által okozott kártételek száma. Az okozott károk a téli hónapokban jellemzőek, ez a hód életmódjából adódik, és általában a táplálék megszerzéséhez van köze.

A Bajai Szakasz-mérnökség területén jellemzően előforduló hódkárok

Vízbe döntött, lefolyási akadályt képző fák

Az egyik legtöbb humán és pénzügyi erőforrást megmozgató kár, az észlelt esetek kis részét teszik ki, viszont azonnali beavatkozást igényelnek. Megszüntetéséhez vízi és part felőli munkavégzésre is szükség van. Egy lefolyási akadály legalább 3 fő egy napi munkájával szüntethető meg. A munka elvégzéséhez szükséges eszközök: csónak, láncfűrész, emelésre is alkalmas erőgép (pl.: kotró- vagy rakodógép)

Lábon álló, de veszélyes mértékben megrágott fák

Területünkön a leginkább jellemző károkozás, bedőlés esetén a fa szintén lefolyási akadályt képez. A megrágott fa kezelése egyszerűbb, mivel szakszerűen döntve két ember egy napi munkavégzésével a partról eltávolítható.

Erdőművelés alá vont területeken okozott károk

A téli hónapokban a hódok előszeretettel fogyasztják az egy-két éves telepített erdőkben lévő facsemetéket, amelyeket a földtől 10-20 cm-es magasságban elrágunk. Ezek pótlása jelentős anyagi, és humán erőforrást emészt fel. Mindemellett a vágásérett, hasznosítható állományban is kárt okoznak.

Hódvárépítésből származó károk

Előfordulását tekintve ez a legcsekélyebb számú hódtevékenység a területünkön. Jellemzően a Duna hullámtéri holtágaiban találkozunk hódgáttal. A kezelésünkben lévő vízfolyásokon teljes mederelzárással járó hódgátat még nem tapasztaltunk.

Taba Erik | kiemelt műszaki referens, BSZM

Felhasznált irodalom:

Bankovics A. (1990) Vörös könyv a Magyarországon kipusztult és veszélyeztetett növény- és állatfajok

Bozsér O. (2004) Az eurázsiai hód (*Castor fiber*) visszatelepítése Magyarországon. – természetvédelmi közlemények 11: 567-570.

WWF füzetek 26. Amit a hódról tudni érdemes Az eurázsiai hód Magyarországon visszatelepítés, védelem és állományszabályozás
D. Heidecke. (1992). Proceedings of the 2nd International Symposium on Semiaquatic Mammals, Martin-Luther-Universität, Halle/Saale

D. MacDonald. (1995) Reintroduction of the European beaver (*Castor fiber*) to Norfolk, U.K.: A preliminary modelling analysis

Nolet, B. A., & Rosell, F. (1998). Comeback of the beaver *Castor fiber*: an overview of old and new conservation problems. – Biol. Conserv. 83: 165–173.

Wikipédia



Vízmérce-ellenőrző bemérések az ADUVIZIG csatornáin

Az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Vízirajzi Osztályának munkatársai szükség szerint vízmérce-ellenőrző beméréseket végeznek. A mérések során tagonként ellenőrzésre kerül a vízmércelapok nullpontja és rézsúhajtása, melyek a vízmércék alapadatainak számítanak.

A méréseket a KEHOP-1.1.0-15-2016-00002 azonosítószámú projekt 6. projektelemének (Geodéziai őrpontok építése magassági meghatározással) keretein belül létesített és nagy pontossággal bemért őrpontokra támaszkodva végeztük el, mintegy 41 helyszínen.

Az őrpontról a vízmércét a szükséges pontokon (minden tagon vízmércelaponként) egyállásos vonalszintezéssel mértük meg. A mérések során digitális szintezőműszert és vonalkódos szintezőlécezt használtunk.

Az őrpontról végzett precíz mérések segítségével a vízmércék alapadatai megfelelő pontossággal határozhatók meg. A mérési eredményeknek köszönhetően megbízhatóbb vízállásidősorok, illetve vízfelszín görbék állíthatók elő.

Vas László Tamás | kiemelt műszaki referens, VO

Árvízvédelmi törzsvezetői gyakorlat

Az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság, a jogszabályi kötelezettségeknek is eleget téve, 2022. március 9-én árvízvédelmi törzsvezetői gyakorlatot tartott, melynek kiemelt célja volt, hogy egy előre meghatározott mértékadó árvízi helyzethez hasonló szituációban a védelmi irányító rendszereknek a képzési ismeretekre alapozott tesztelése megtörténjen. Az árvízvédekezés során elvégzendő riasztási, tájékoztatási és irányítási feladatok készség-szintű elsajátítása megteremti a lehetőséget arra, hogy valós árvízi helyzetben a szükséges intézkedések gyorsan és hatékonyan végrehajthatóvá váljanak.

A gyakorlaton az igazgatóság központi műszaki ügyelete és a működési területéhez tartozó három árvízvédelmi szakasz védelemvezetése vett részt. A védelmi szakaszok irányításához és az árvizek hatékony és biztonságos levezetésének koordinálásához szükséges informatikai munkaállomások üzembeállítása és tesztelése megtörtént, az igazgatóság informatikai és hírközlési rendszere megfelelően működött.



Az eseményen szerzett tapasztalatok alapján összességében megállapítható, hogy az ADUVIZIG védelmi szervezetének irányítása egy esetlegesen szükségessé váló árvízvédekezés lebonyolítására felkészült.

Veréb Dávid | kiemelt műszaki referens, ÁFO



Víz világnapja 2022 - Felszín alatti vizek

Március 22-én, Víz Világnapján igazgatóságunk Türr-konferenciatermében nyílt napot tartottunk. Évek óta népszerű, Vízi világ megnevezésű bemutatónkra vártuk az érdeklődőket, amely már címében is jelzi, hogy az életünkben fontos szerepet betöltő víz áll a középpontjában. Ezen a napon olyan egyszerű kísérleteket láthattak a gyerekek, amelyekkel eddig talán még nem találkoztak. A program első felében kollégáink bemutatták a víznek a vízi élet szempontjából fontos fizikai-kémiai tulajdonságait, a második blokkban pedig a mikroszkópnagyító lencsét segítségéül hívva a Sugovica planktonikus növényeit, állatait ismertették meg az apróságokkal.

Az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság és a Magyar Hidrológiai Társaság Bács-Kiskun megyei Területi Szervezete 2022.03.23-án tartotta Víz Világnapi előadójelentését a Türr István-konferenciateremben. A rendezvény a „Felszín alatti vizek: láthatóvá tenni a láthatatlant” nemzetközi jelmondat köré épült. Az előadójelentést a területi szervezet elnöke, Zellei László nyitotta meg, majd Mándity Milán műszaki igazgatóhelyettes köszöntötte a hallgatóságot. Az idei mottóhoz kapcsolódóan az előadások a lábunk alatt észrevétlenül rejtőzködő kincset, a felszín alatti vizet állították a középpontba.

A „Vízhasználatok hatása a felszín alatti vizek mennyiségi állapotára az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság működési területén” címmel Tapody Réka Orsolya felszín alatti vízkészlet-gazdálkodási referens és Dukai Dávid, a Vízrajzi Osztály vezetőjének közös előadását valamint Csizsár Endre, a BÁCSVÍZ Zrt. hidrogeológusának „Egy hidrogeológus mindennapjai a víziközmű-szolgáltatásban” elnevezésű beszámolóját hallgathatták meg az érdeklődők.



Az MHT 2020-ban Pro Aqua emlékéremmel ismerte el Váradi Zsolt kiemelkedő szakmai tevékenységét, melynek utólagos átadására jelen esemény keretében került sor. A rendezvény végén a területi szervezet jelölőbizottságának megválasztása következett, mely során 3 fős bizottságot állítottak fel. Az előadójelentés lezárása után a résztvevők kis frissítő mellett folytathatták szakmai beszélgetéseiket.

Március 24-én a Bernhardt Sándor utcai óvoda meghívására bemutatónkkal kitelepültünk a helyszínre ezáltal azok a gyermekek sem maradtak ki az élményből akik a nagy távolság miatt nem jutottak el nyílt napunkra. A gyerekek nagy érdeklődéssel figyelték a néha varázslásnak tűnő kísérleteket, amelyért köszönet illeti Váradi Zsolt, Mülbacher Anna és Schultzs Gergő kollégáinkat.

Vida Zsuzsanna | vízhasznosítási referens, BÖO
Rózsa Gyöngyvér | PR referens, IJO

A 2021. év hidrológiai jellemzése

1. A Duna vízjárása

2021 januárjának második felében a Felső-Duna legfontosabb vízgyűjtőin, valamint a Vág, a Garam és az Ipoly vízgyűjtőjén nagyobb mennyiségű, vegyes halmazállapotú csapadékot észleltek. Ezzel egyidőben a vízgyűjtő területek túlnyomó részén átmenetileg felmelegedett az időjárás, ennek hatására a fagyhatár egészen 1500 m magasságig emelkedett. A hóolvadás fokozódása és a lehulló csapadék okozta hozzáfolyás miatt nőtt a Duna vízhozama, és a folyam áradóba fordult. A hónap végén folytatódott a csapadékos időjárás és a jelentős felmelegedés hatására az 1000 m alatti területeken számottevően csökkent a hó mennyisége, ami egy újabb árhullám kialakulását idézte elő. A Duna bajai szelvényében a legmagasabb vízállás 533 cm volt, február 8-án, majd az időjárás hidegebbre fordulásával mérsékelődött a hóolvadás, ezért február 12-én apadás vette kezdetét.

Februárban az egyenletessé váló, majd időnként megszűnő hóolvadás és a kis mennyiségű csapadék hatására lassú ütemű apadás volt megfigyelhető, amely tovább folytatódott március és április folyamán is, időnként néhány deciméteres tartományban változó vízállásokkal.

Május elején a Felső-Duna fontosabb vízgyűjtőin és a kisebb vízgyűjtők területén is nagyobb mennyiségű csapadék hullott, valamint a 2000-4000 m magas területeken is intenzív hóolvadás kezdődött. Ennek hatására a Duna vízhozama megnőtt, árhullámot indítva el a folyón. A hónap közepén jelentős mennyiségű csapadék hullott a Felső-Duna fontosabb vízgyűjtőin, valamint az Alpokalja, a Bécsi-medence és az Északnyugati-Kárpátok térségében. Ennek hatására néhány nap leforgása alatt a szlovákiai vízgyűjtő területekről érkező vízhozam mintegy 1500 m³/s-mal növekedett meg. A tetőzés a bajai szelvényben május 23-án következett be, 563 cm-es vízállással. Ezt követően a folyam lassú tempóban apadni kezdett.

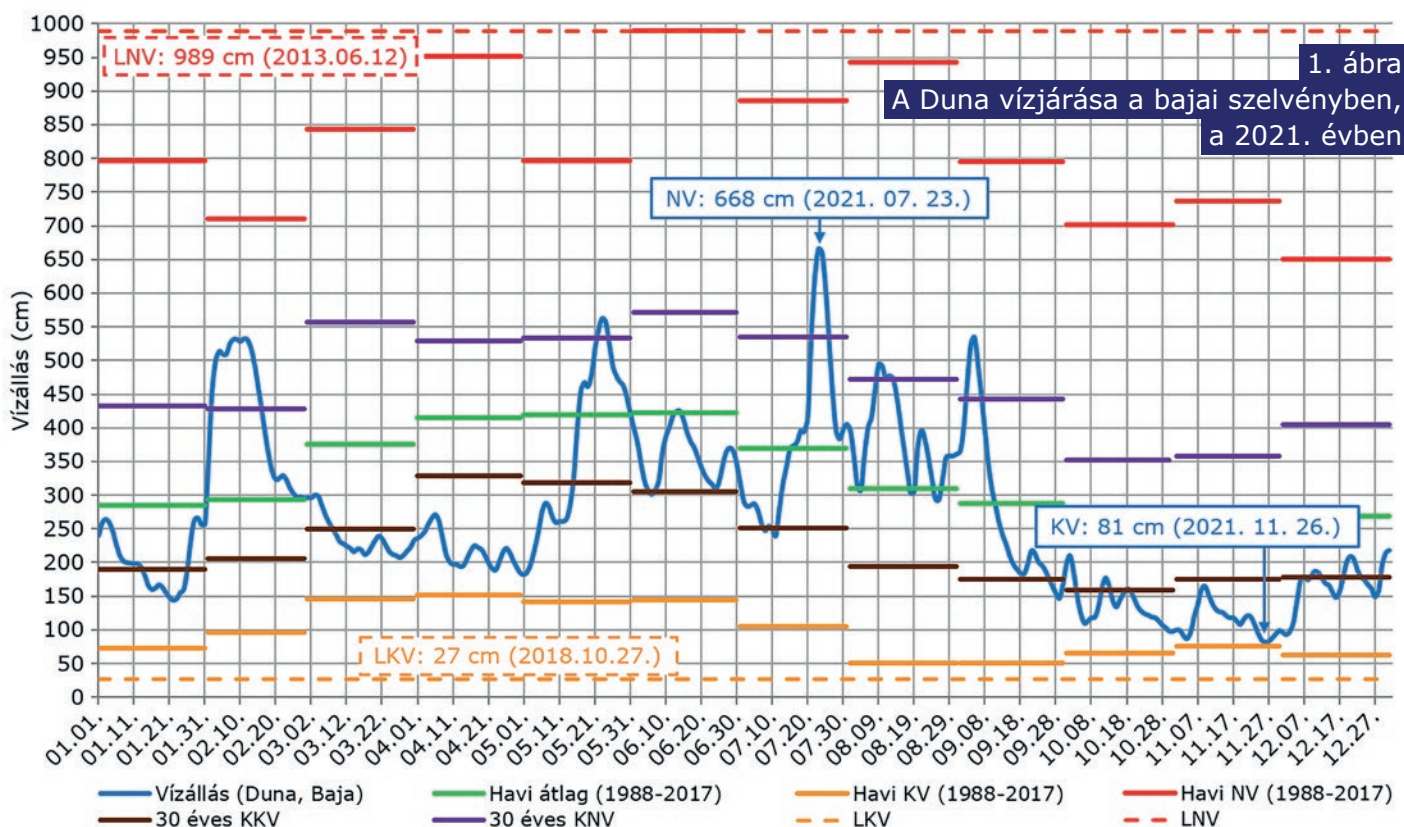
Június folyamán az apadást több alkalommal is megszakították a nagyobb esőzések következtében kialakuló árhullámok. A nyári időszak legalacsonyabb vízállása (240 cm) a bajai szelvényben július 11-én következett be, majd a Felső-Duna vízgyűjtőire hullott csapadék hatására a vízszint hirtelen emelkedésbe kezdett. Július közepén egy erőteljes hidegörvény szelte át Közép-Európát, extrém mennyiségű csapadékot hozva magával.

A július 16–19. közötti időszakban a Duna lefolyásképződés szempontjából meghatározó vízgyűjtőin tetemes mennyiségű csapadék hullott: az Inn és a Bécsi-medence térségében mintegy 55 mm, a Traun és az Enns vízgyűjtőjén átlagosan 80-90 mm, helyenként pedig több mint 100 mm esőt regisztráltak. Emiatt a folyók torkolati vízhozama a többszörösére duzzadt: az Inn az átlagos 750 m³/s helyett közel 4000 m³/s, a Traun 150 m³/s helyett mintegy 1000 m³/s, az Enns 100 m³/s helyett 1200 m³/s vizet szállított a Dunába az árhullám levonulása idején. A csapadékból származó hozzáfolyás július 20-án érte el a bajai szelvényt, aznap a folyó gyors áradásba kezdett, egyes napokon mintegy egyméteres vízszintemelkedéssel. Az árhullám Bajánál július 23-án, 668 cm-es vízállással tetőzött, amely egyben 2021. legmagasabb vízállása is volt. Ezt követően a folyó vize apadni kezdett, néhány nap leforgása alatt több métert csökkent a vízszint. Augusztusban az apadást több alkalommal is kisebb árhullámok szakították meg, amelyek során rövid idő alatt akár több métert is emelkedett a vízállás a bajai szelvényben. A hónap utolsó napjaiban a Felső-Duna vízgyűjtőire hullott csapadék hatására egy újabb árhullám érte el a bajai szelvényt. A tetőzés szeptember 4-én következett be, 540 cm-es vízállással, majd a hónap további részében intenzív apadás zajlott. Szeptember végén, illetve októberben és novemberben az apadást olykor megszakították kisebb árhullámok, azonban mindvégig igen alacsony vízállású volt a folyó. Az év legalacsonyabb vízállását (81 cm) november 26-án észleltük.

November végén a Felső-Duna vízgyűjtőire nagyobb mennyiségű csapadék hullott, az ebből kialakuló árhullám december elején érte el térségünket. Az év utolsó hónapjában többnyire emelkedő vízállások voltak jellemzőek. (1. ábra)

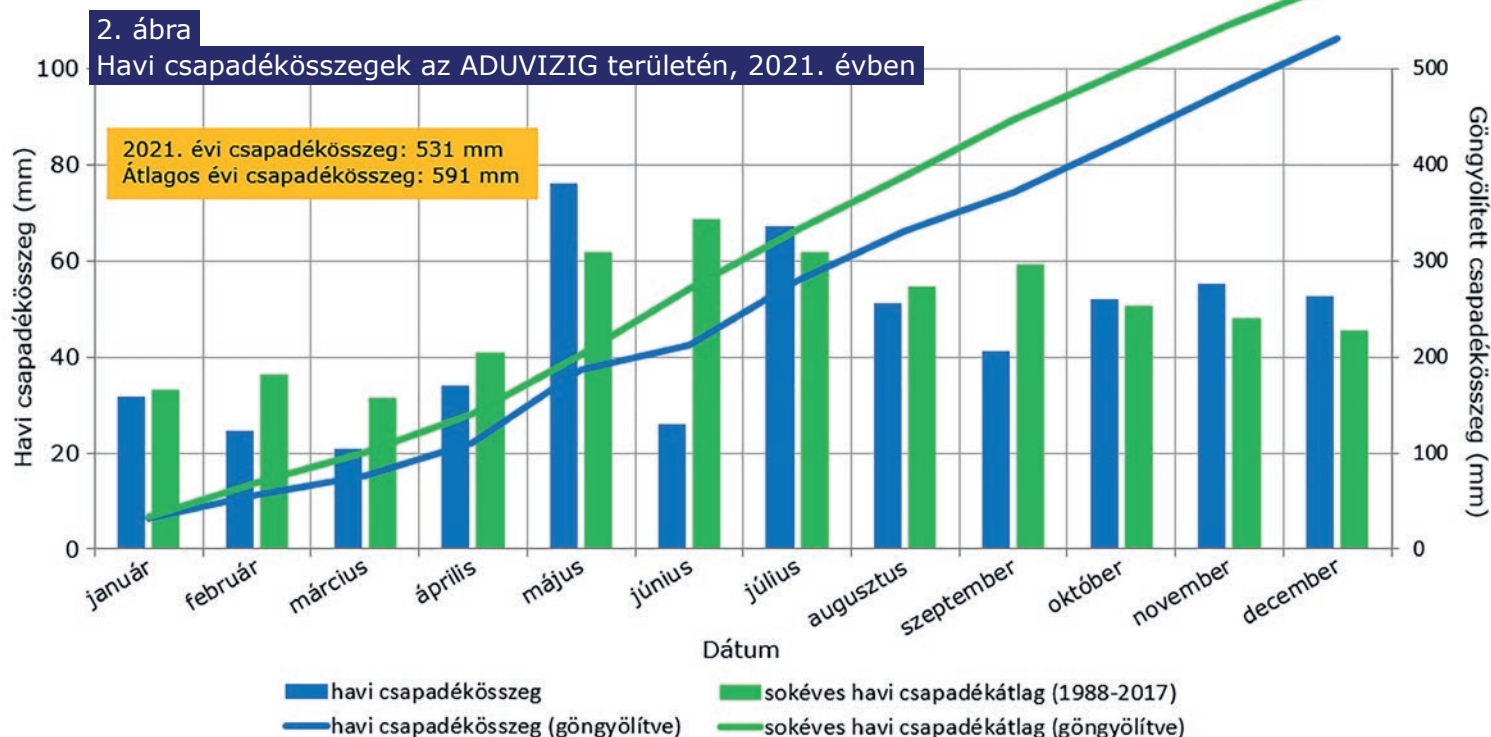
2. Hidrometeorológiai helyzet az ADUVIZIG területén

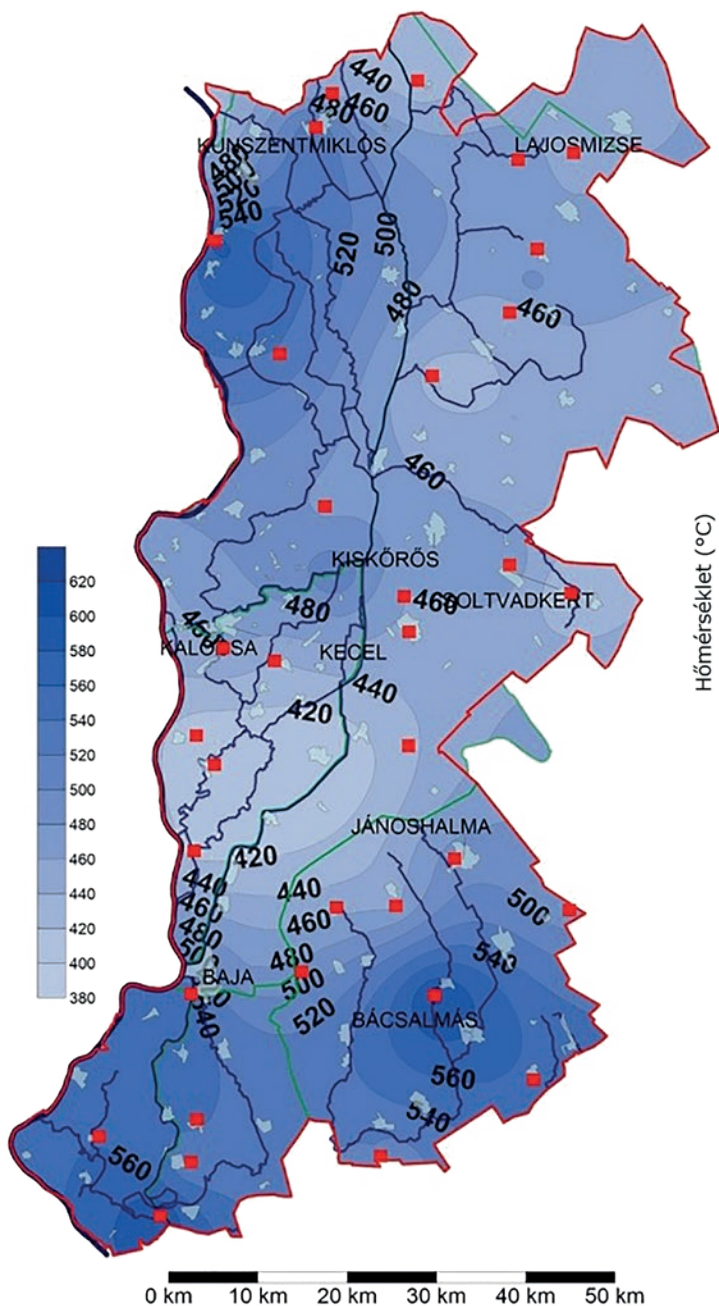
Az elmúlt évben területünkön a sokévi átlagnál kevesebb csapadék hullott: az éves csapadékösszeg 60 mm-rel múlta alul a sokévi (1988–2017) átlagot. Az átlagos értékeknél számottevően, 18%-kal több csapadék hullott májusban. Rendkívül száraznak bizonyult a június, amikor 26 mm csapadékot észleltünk, az átlagos érték (69 mm) helyett. (2. ábra)



A február–április közötti időszak, illetve az augusztus és a szeptember sem bővelkedett esőben. Május 14–20. között többször vált labilissá a légkör, illetve az időjárás frontok is több alkalommal szeltek át a térséget, kiadós csapadékokat okozva. A legnagyobb napi csapadékosszeget (35,3 mm) május 20-án, Dunavecse térségében regisztráltuk. Megjegyzendő, hogy több állomáson is nagy

mennyiségű csapadék hullott: Kunszentmiklóson 34,5 mm, Kecelen 32,3 mm, Soltszentimrén 31,4 mm, Solton 31,0 mm és Kunbaracscon 30,0 mm. Július 16. és 18. között érte el hazánkat az a hidegörvény, amely korábban Közép-Európában okozott áradásokat. A legmagasabb napi csapadékosszeget, 78,5 mm-t július 16-án, Mohács-Sárhát állomáson jegyeztünk fel. (3. ábra)

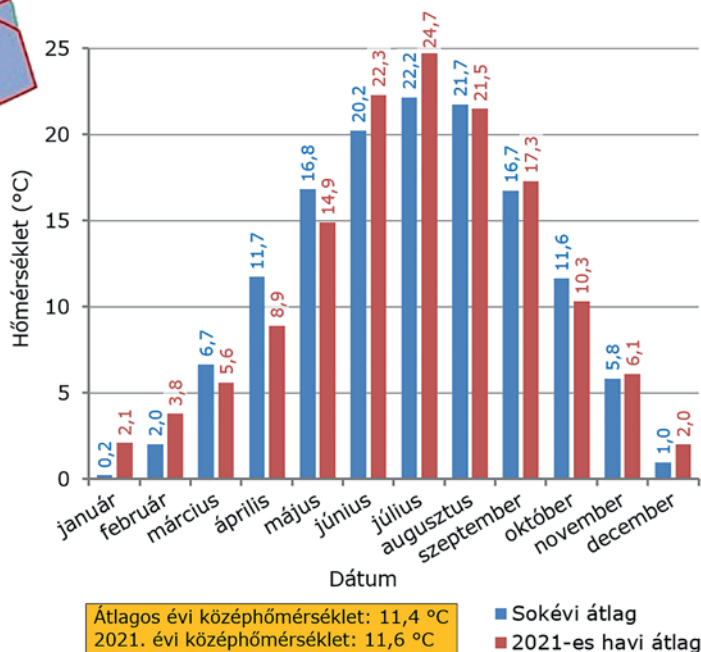




3. ábra
Éves csapadékösszeg az ADUVIZIG területén, a 2021. évben

A 2021. év Igazgatóságunk működési területén a szokásosnál valamelyest melegebb volt: az éves középhőmérséklet 0,2 °C-kal a sokévi átlag felett alakult. Március, április, május, augusztus és október kivételével átlag feletti havi középhőmérsékleteket regisztráltunk. Az év során – a bajai meteorológiai állomás adatai alapján – a 2021. évi hőségnapok ($T_{\max} \geq 30 \text{ °C}$) száma összesen 51, a zord napok ($T_{\min} < -10 \text{ °C}$) száma 2 volt. Hőmérsékleti szempontból kiemelendő a rendkívül meleg július: a középhőmérséklet 2,5 °C-kal volt magasabb a 30 éves átlagnál. (4. ábra)

A hőmérsékleti szélsőségek egyre növekvő gyakorisága extrém éghajlati indexekkel számszerűsíthető. Az elemzések azt mutatják, hogy júniusban a hőségnapok száma a sokévi átlagnál 7-tel több volt (sokévi átlag 7 nap), júliusban szintén 7-tel (sokévi átlag 12 nap), augusztusban 3-mal (átlag 14 nap), szeptemberben pedig 2-vel (átlag 4 nap) több hőségnapot jegyeztünk fel.



4. ábra
Hőmérsékleti viszonyok alakulása az ADUVIZIG területén, a 2021. évben

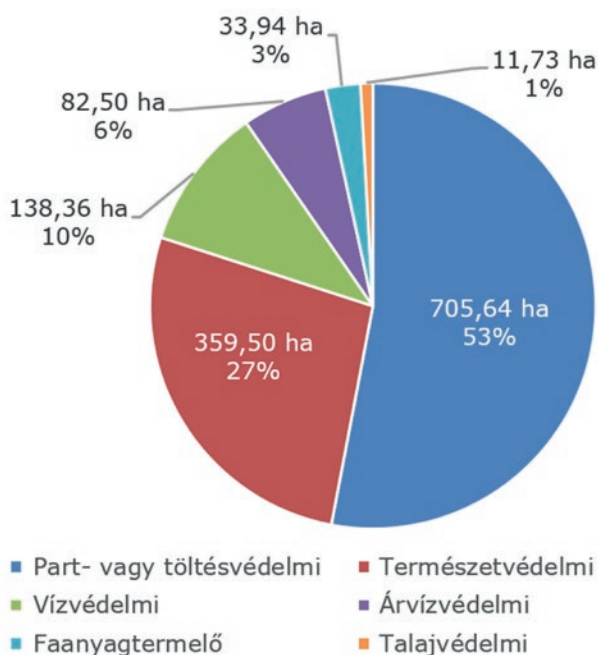
3. Talajvízviszonyok

Az igazgatóságunk kezelésében lévő talajvízkutak többségében csökkenő vízállások figyelhetők meg. 2021-től a talajvízszintek sokéves átlagát már nem az 1981–2010-es adatok, hanem az 1991–2020-as időszak átlaga adja. A váltás következtében az elmúlt évek csökkenő tendenciája kevésbé drasztikus jellegű, azonban az állomásainkon még így is túlnyomórészt a sokévi kisvízszint körüli értékek jellemzők. Egyes talajvízkutakban a 2021-ben észlelt vízszintek már alulmúlják a sokéves átlag legalacsonyabb vízszintjeit is, illetve egy kút a tavalyi évben kiszáradt. A tendenciának ellentmondó értékek működési területünk északi és déli peremén voltak tapasztalhatóak: Kunpeszér és Hercegszántó térségében a sokévi átlagnál magasabb értékeket regisztráltunk.

Horváth Kamilla | vízrajzi ügyintéző
Keresztesy Attila | vízrajzi ügyintéző

Erdőgazdálkodás az ADUVIZIG „berkeiben”

Az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság közel 1370 hektár állami tulajdonú erdőterületen folytat erdőgazdálkodást. Ez az összes vagyonkezelt ingatlanterület mintegy 10 %-át teszi ki. Erdőterületeink – csekély kivétellel – a Duna bal parti árvízvédelmi töltésének hullámtéri oldalán, a Duna medrében, illetve a Kiskunsági-főcsatorna partján helyezkednek el. Az igazgatóság nyilvántartásában több mint 470 erdőrészlet szerepel (az erdőrészlet az erdészeti igazgatásnál nyilvántartott legkisebb terület egység, amely a fenntartható erdőgazdálkodás, erdei életközösség és gazdálkodási viszonyok szempontjából egységesen kezelendő). (1. ábra)

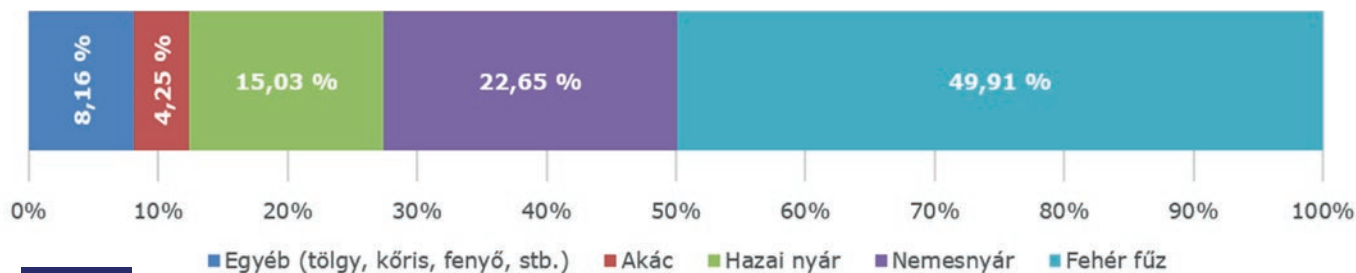


1. ábra
Erdőterületek elsődleges rendeltetés szerinti megoszlása

Az erdőgazdálkodást nehezíti az erdőterületeink széttagoltsága. Az erdőrészek viszonylag kisméretűek és széttagoltan, Hercegszántótól Tassig helyezkednek el. A két, egymástól legtávolabb lévő erdőrészlet között a távolság légvonalban (észak-dél irányban) több mint 120 km. A Duna medrében keletkezett zátonyokon önerdősülés útján jöttek létre erdőink, melyek jóformán érintetlenül fejlődnek.

Az erdőink elsődleges rendeltetése túlnyomó többségében (97%) nem gazdasági, hanem védelmi. Kiemelendő a part- és töltésvédelmi rendeltetés aránya (53%), amely az árvízvédelmi töltések hullámverés és jég elleni védelmét szolgálja. A faállománynak az elsődleges védelmi szerepe mellett természetvédelmi rendeltetése is van.

A nagy távolságok miatt a termőhelyi tényezőkben is különbségek vannak. Erdősítéskor az ültetendő fafajokat a klíma, a hidrológiai viszonyok és a talaj minősége határozzák meg. Általánosságban elmondható, hogy a Duna közelségében nyers vagy humuszos öntéstalajon gazdálkodunk. Ez viszonylag kedvező, sok fafaj közül választhatunk ültetéskor. Ellenben a Kiskunsági-főcsatorna környékén számolnunk kell szikes talajokkal, melyek igen kedvezőtlenek a növényzetre nézve. Itt az ültethető fafajok száma minimális, szélsőséges esetekben akár lehetetlen egy sikeres erdősítés létesítése, gazdaságos fenntartása. A hidrológiai viszonyok (csapadék, talajvíz és az elöntések összhatása) általánosságban kedvezőek. Erdőállományaink a lehulló csapadék mellett a közelben lévő folyó vagy csatorna vízhatására is számíthatnak. Erdőinket döntő többségben a viszonylag kisebb gazdasági értéket képviselő, puha faanyagú, de gyorsan növekvő, lombos fafajok alkotják (például a fehér fűz, a hazai nyár és a nemesnyár). (2. ábra)



2. ábra
Erdőterületek főfaj szerinti megoszlása

A Duna hullámtéri erdőterületein a szélsőséges vízjárásból adódó előntések látványos talajfelszínmagasság-változásokat eredményezhetnek. Különösen vízigényes a fehér fűz, amely erdőterületeink több mint a felén főfajként van jelen (a főfaj érdeke alapjaiban határozza meg az adott erdőrészlet gazdálkodását, és szinte mindig a leggyakoribb faj az adott erdőrészletben). E faj ellenálló képessége legyengül, könnyebben támadják meg élő károsítók is (pl. gombák, rovarok). Látványosan romlik állapota, csúcsa elhal, korhad. Ilyenkor nem kérdés egy erdőgazdálkodó számára, hogy az erdőfelújítás alkalmával más fajt kell ültetni. Hasonlóképp járunk el a gyenge növekedésű erdőink esetén is, ahol célszerű más, alkalmasabb fajt választani.

A Duna medrében lévő zátonyokon fűz főfajú erdőink vannak. Szintén saját tapasztalat, hogy az 50 éves kort elérve a faegyedek állékonysága itt is romlik, egyre több fa elkorhad és elpusztul, ám helyükön egyre nagyobb mértékben idegenhonos fajok (zöld juhar és amerikai kőris) foglalnak teret. Ez jó példája annak, hogy hiába érintetlen egy terület, emberi beavatkozás nélkül is romlik annak természetessége az őshonos fajok visszaszorulása miatt.

A megfelelő döntések megalapozása érdekében folyamatos a kapcsolattartás és szakmai egyeztetés más vízügyi igazgatóságok erdészeti referenseivel, vadásztársaságokkal és a környékbeli állami erdészetek munkavállalóival is. Az elmúlt öt évben minimálisra csökkentettük a túltartott (tervezett vágáskornál idősebb) erdőállományt. A tarvágások elvégzését követően az üres vágásterületen – a fenntartható erdőgazdálkodás feltételeivel összhangban lévő jogi szabályozás szerint – 2 éven belül az erdőfelújítást el kell végezni. Ennek megfelelően talajelőkészítési munkákat kell végrehajtani (tuskók kifúrása, nehéztárcsázás, simítás), majd hektáronként, fajától függően 1100-7500 db facsetével be kell ültetni a területet. Az akác és hazai nyár faj esetében az erdő

természetes úton – gyökérsarjaztatással – is felújítható. Ebben az esetben rendszerint talajelőkészítésre nincs, vagy minimális mértékben van szükség, ami értelemszerűen jóval alacsonyabb költséggel is jár.

Az ültetési időszak biológiai okok miatt ősszel a lombhullástól a fagyok beálltaig, majd tavasszal a fagyok megszűnésétől rügyfakadásig tart. Az elmúlt évek tapasztalata az, hogy az ültetési időszak kezdete november elejétől november végére toódik, a tavaszi időszak pedig lerövidül. A tél folyamán viszont az ültetésre alkalmas időjárás (fagymentes és hótakaró nélküli időszak) -gyakrabban előfordul.

A mesterséges erdősítést legtöbbször saját géppel, egy univerzális traktorra szerelt BGF-600 típusú ültetőfúróval végezzük. A fúrt lyukba helyezük a csetet, majd a kifúrt talajt alaposan visszatömörítjük. (3. ábra)



A sűrűbben ültetendő fajok (kemény faanyagot adó lombos, lassan növekvő fajok, pl. magyar kőris, kocsányos tölgy esetén hektáronként 7500 db/ha) esetén gazdaságosabb az ültetőgéppel történő ültetés, melyet 2020-ban elsőként a Kalocsai Szakasz mérnökség, majd 2021-ben mindhárom szakasz mérnökség alkalmazott. Ez úgy történik, hogy egy altalajlazítóval készített pásztában a traktor által vontatott

ültetőgép csorozlyája a talajban hasítékot nyit, majd a hasítékba behelyezik a csemetét, ezt követően a gép végén lévő tömörítő hengerek vagy kúpok összetömörítik, betömik a talajban készített hasítékot. E módszerrel jelentősen gyorsabb az ültetés. (4. ábra)



4. ábra
Ültetőgép használata

Igazgatóságunk 2020 ősztől 2021 tavaszáig 61520 db csemetét ültetett el, 2021 ősztől 2022 tavaszáig pedig 81300 db csemetét ültet. Az erdőfelügyelő mindig ellenőrzi egy letermelt erdő újbóli erdősítését. (5. ábra)



5. ábra
Jól ápolt 1-2 éves erdősítés

A fiatal erdőinket átlagosan 3-6 éven keresztül szükséges ápolni. Ez leginkább a konkurens növényzet visszaszorítását szolgálja. Ennek érdekében a sorközöket tárcsázzuk, a sorokban a facsemeték környezetét pedig kézi erővel kaszáljuk vagy kapáljuk évente többször. Ápolási teendő még az esetlegesen kipusztult facsemeték pótlása is. Óriási előnyünk, hogy egyrészt van saját gépparkunk, másrészt saját élők munkát is alkalmazunk a közfoglalkoztatási-program bevonásával. Hátrányt jelent viszont az, hogy egyre nehezebb erdőgazdálkodási munkákat végző vállalkozót

találni. Az erdőfelügyelő az erdőt néhány év ápolást követően ellenőrzi (megfelelő-e a faj, a hektáronkénti tőszám, az átlagmagasság, vagy a lombkorona-záródottság).

A területeinken sajnos általános a kommunális hulladék és más anyagok jelenléte, melyet részben a Duna hordalékként hagy itt, de az illegális hulladék közvetlen lerakása is jelentős problémát okoz. Sajnálatos tény, hogy egy-egy korábban megtisztított területen rövid idő elteltével ismét a korábbi látvány fogad minket. (6. ábra)



6. ábra
Illegális szemét

Az elmúlt években az árvíz által okozott kár elenyésző volt, inkább az aszályos időszakok okoztak problémát. Emellett 2021-ben a facsemetepiacon is hiány volt. A hódok által okozott károk nem voltak jelentősek ezidáig, de már most az rajzolódik ki, hogy ugrásszerű növekedésre számíthatunk, ahogyan ez a Kisalföldön és Szolnok környékén már megtörtént.

A tapasztalat az, hogy állandóan más és más kihívások elé állít szakmánk, amelyekre választ kell adnunk a fenntartható erdőgazdálkodás érdekében. Közelségben pályázati források felhasználásának feltételeit is meg kívánjuk teremteni, amellyel egyes erdőkárok – így az aszálykár – enyhítését vagy őshonos fajok nagyobb térnyerését tudnánk elérni. Nem szabad elfeledni, hogy az erdőgazdálkodás során történő beavatkozások – ültetéstől a fakitermelésig – több generáción át hatással vannak életünkre a bölcsőnktől a sírig. Az erdő számunkra nyújtott javai – a teljesség igénye nélkül gondolok itt az természetvédelmi, árvízvédelmi, közjóléti vagy akár gazdasági javakra – elődeink ráfordított munkája nélkül hiányoznának, emiatt a mi felelősségünk is ezt az életközösséget a jövő generációi számára fenntartani.

Mészáros Endre | erdőszeti referens, VÜO



Célba ért a SafeForest projekt

A Duna magyar–szerb határtérségi hullámtéri erdőgazdálkodásának fejlesztése (SafeForest) megnevezésű határon átnyúló projekt megvalósítása a 2022. március 10-én megtartott online zárókonferenciával fejeződött be. A vezető kedvezményezett szerepét a péterváradi (szerbiai) székhelyű Vajdasági Erdők (Vojvodinašume) Közvállalat töltötte be. A munkában az ADUVIZIG és a szerbiai Alföldi Erdészeti és Környezetvédelmi Intézet (Institut za nizijsko šumarstvo i životnu sredinu) projektpartnerként vettek részt.

A projekt fő célja az ártéri árvízveszéllyel kapcsolatos katasztrófhelyzetekre való reagálási képesség növelése volt a magyar–szerb határtérségben, valamint egy olyan megoldás kidolgozása, amely lehetővé teszi az erdők elöntésével kapcsolatos előrejelzési és figyelmeztető rendszerek fenntartását és fejlesztését. A projekt egy-egy Duna menti mintaterületre került kidolgozásra magyar (Dusnok térségében), illetve szerb területen (Kabol–Péterváradi-rét).

Az ADUVIZIG-et érintő erdőterületekre vonatkozóan elkészült egy, az előrejelző és figyelmeztető rendszerek korszerűsítésének lehetőségeit vizsgáló tanulmány a mintaterület erdőgazdálkodási tevékenységeinek fejlesztése céljából. A dokumentum az erdőterületek jellemzőit és a térség hidrológiai sajátosságait egyaránt vizsgálja, továbbá kijelöli az árterület felmérési, modellezési módszerét, illetve komplex szempontrendszer szerint meghatározza a felmérendő mintaterületet. A tanulmány rögzíti a felhasználói élmény maximalizálását biztosító honlap kritériumait is.

A tanulmányban kijelölt mintaterület geodéziai felmérése alapján készült digitális terepmodell, valamint a vízszintek rendszeres figyelemmel kísérése és a dinamikus elöntési modell alapján kidolgozásra került honlap megkönnyíti a vizsgált területek erdőit érintő tevékenységek időbeni tervezését.

Dukai Dávid | osztályvezető, VO

A Magyar–Szerb Vízügyi Bizottság I. ülészakát előkészítő találkozó

A Magyar–Szerb Vízügyi Bizottság munkájában a 2020 tavaszán kialakult járványhelyzet okán megtorpanás következett be. A helyzet kedvezőbbre fordulásával megteremtődtek a feltételek a bizottság soron következő ülészakájának megtartására, melyet a bizottsági ülészakát előkészítő találkozó előzött meg. A találkozóra 2022. március 8. és 10. között, a szerbiai Alsókelebián került sor. A legutóbbi bizottsági ülészakát 2019 áprilisában került megtartásra, ezért a bizottság három albizottságának, azaz a Vízkárelhárítási, a Fenntartható Vízgazdálkodási és a Vízminőség-védelmi Albizottságnak számos kérdést kellett áttekintenie.

Igazgatóságunkat Telkes Róbert igazgató úr a Vízkárelhárítási Albizottság magyar elnöke-

ként és a Fenntartható Vízgazdálkodási Albizottság magyar elnökhelyetteseként, Dukai Dávid vízrajzi osztályvezető pedig tolmácsként képviselte. A tárgyaláson elkészült a bizottság soron következő ülészakájának jegyzőkönyvtervezete. A felek elfogadták a két ülészak között átadott dokumentumokban foglalt megállapításokat.

A felek értékelése szerint a háromnapos találkozó eredményesen zárult, a vitás kérdések egyeztetése sikeres volt, ezért a soron következő bizottsági ülészakán egy mindkét fél számára elfogadható jegyzőkönyvtervezet kerül felterjesztésre.

Dukai Dávid | osztályvezető, VO

Interjú Csóka Jánossal

Rövid bemutatkozás:

1957. március 22-én születtem Nagybaracs-kán. Itt jártam óvodába, valamint az általános iskolát is itt végeztem el. Szüleim az állami gazdaságban és az erdészetnél dolgoztak. A nehéz körülmények ellenére biztosították a nyugodt gyermekkort, nekem és az 5 évvel fiatalabb Zoltán testvéremnek. Az általános iskola felső tagozatában a sportolás lett az elsőszámú hobbim.

A jó eredménnyel elvégzett általános iskola után az osztályfőnököm tanácsára jelentkeztem a Tóth Kálmán Szakközépiskolába. A sikeres felvételi után szerényebb tanulmányi eredmények következtek. A sportban, ezen belül az atlétikában elért sikerekre viszont büszke voltam. Ifjúsági országos bajnokságot nyertem, válogatott csapat tagja voltam, több nemzetközi versenyen vettem részt.

1975-ben érettségiztem, ugyanebben az évben munkába álltam az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóságon. 1981-ben megnősültem, 1982-ben egy fiunk született.

1990-ben levelezőn területi vízgazdálkodási technikus képesítést szereztem.

1995-en levizsgáztam kishajóvezetésből.



Mikor és hogyan került kapcsolatban a vízügyes szakmával és a vízügyi igazgatósággal?

A már említett tanulmányi eredmények miatt az érettségi után nem láttam lehetőséget a továbbtanulásra, ezért munkát keresve jelentkeztem a vízügyi igazgatóságon. 1975. szeptember 4-én felvettek a Vízirajzi Csoporthoz, ahol az elmúlt 46 és fél évet kisebb megszakítással végigdolgoztam. A kisebb megszakítás a Hódmezővásárhelyen eltöltött két év katonaság volt (1976–1978). A sport szerepet játszott abban, hogy kellemes emlékek maradtak bennem.

A katonaság után visszakerültem a Vízirajzi Csoporthoz ahol belvizes és dunai vízhozamméréssel, meteorológiai állomásokon mért elemek feldolgozásával, valamint ezen állomások felügyeletével foglalkoztam.

Hogyan emlékszik vissza a vízügyi igazgatóságon eltöltött évekre?

1975-ben elkezdődött a vízirajzi tevékenység decentralizálása. A vízügyi igazgatóságokhoz került sok olyan feladat, amit előtte a VITUKI végzett el. Ide tartozott a dunai vízhozammérés, hordalék-mintavétel, később a talajvízszint-észlelések is.



Iskolás évek

A vízkormányzás elősegítése érdekében rendszeres vízhozammérést végeztünk a területünkön lévő belvíz-csatornákon. A mérések feldolgozása, vízhozamgörbék szerkesztése, statisztikák készítése, törzsállomások adatainak az országos rendszerbe való felvitele is feladat volt.

A napi munka mellett többször vezényeltek árvízi mérésre. Kezdődött 1980-ban a Fekete-Körösön, majd a Tiszán Vásárosnamény, Záhony, Szolnok, Csongrád, Tiszaug térségében.

A Dunán is több levonuló árvízen vettünk részt, de a vízállástól függetlenül kéthavonta végeztünk mérési sorozatot Dunaújvárostól Mohácsig.

A pályafutásom alatt észleltük a két szélsőértéket is. Bajánál a legnagyobb vízállás 2013-ban 989 cm (8500 m³/s), a legkisebb vízállás pedig 2018-ban 27 cm (880 m³/s) volt. A kezdeti forgószárnyas műszert 2002-ben felváltotta az ADCP nevű áramlásmérő, ami forradalmasította a vízhozammérést.

Amíg a kezdeti dunai méréshez 5 ember összehangolt munkájára volt szükség, valamint egy kitűző méretű hajóra, addig az ADCP-s méréshez két ember és egy kis csónak is elég volt. A csónak vezetése is a feladataim közé

tartozott, ami nem csak nagy odafigyelést igénylő munka, de élvezetes is volt (130 LE SILVER).

A legemlékezetesebb a 2013 júniusában rekordvízállásokat eredményező árhullám volt a Dunán. A mohácsi mérésünket megtekintette a Duna-régió stratégiáért felelős kormánybiztos is. A határmenti kisvízfolyásokon és a Dunán rendszeres közös vízhozammérést végeztünk a szerb szakemberekkel.

Évente országos vízrajzi mérőgyakorlaton vettünk részt, amelyen a különböző technikai eszközök hitelesítése, mérési módszerek összehangolása valamint egymás személyes megismerése volt a cél.

A másik nagyobb feladat az ADUVIZIG területén levő meteorológiai állomások észleltetése, adatok feldolgozása, valamint az állomások karbantartása volt. A dunai vízálláshoz hasonlóan a csapadékadatokban is szélső értékeket észlelték a pályafutásom alatt: Baján az éves minimum 2000-ben 277 mm, a maximum 2010-ben 1032 mm volt. A technika fejlődésének köszönhető, hogy a kéziészlelést lassan felváltják a távjelző állomások.

Az utolsó 10–11 évben gépkocsit vezettem, és a gépjármű-ügyintézkést végeztem. Több 10 ezer km-t vezettem, szerencsére baleset nélkül.



Katonaság (1977)



Dunai árvíz, Győr (2009)



Medgyesy Balázs kormánybiztossal (2013)



Kvassay Jenő emlékérem
(2020)

”

Az elmúlt
negyvenhat és fél
év gyorsan elmúlt.
Ha jó a munkahelyi
léghő, repülnek az
évek.

”

Kik voltak hatással pályafutására, kikre emlékszik

A munkatársakkal igyekeztem mindig jó kapcsolatot ápolni. Pályakezdőként sokat tanultam az idősebb kollégáktól mind szakmai, mind emberi téren. A mostani fiatal kollégák remélem ugyan így emlékeznek majd rám. Feladataimat nyugodt szívvel hagyom az „utódomra”.

A több mint négy és fél évtized alatt 6 csoport-, illetve osztályvezetővel dolgoztam együtt. Úgy érzem, mindenkivel sikerült jó munkahelyi kapcsolatot kialakítani, teljesíteni az elvárásaikat. Ezt azért is gondolom, mert a 80-as években Kiváló Dolgozó kitüntetést, az ADUVIZIG felső vezetésének javaslatára 2017-ben, a hatvanadik születésnapomra dr. Pintér Sándor Magyarország belügyminisztere óra ajándéktárgyat, 2020-ban a Víz Világnapja alkalmából Kvassay Jenő emlékérmel adományozott részemre. A nyugdíjas évekre konkrét elképzelésem nincs, családban, nagy kerttel nem unatkozik az ember. Ezen kívül kirándulni, pihenni szeretnék a szintén nyugdíjas feleségemmel. Az egészség megőrzésére is nagy hangsúlyt szeretnék fektetni. Kívánok mindenkinek jó egészséget, szakmai sikereket!



Tiszai árvíz, Szolnok
(2010)

Türr-szobor a Deák-zsilipen

Baja város nagy szülötte, Türr István (Baja, 1825 – Budapest, 1908) olasz királyi altábornagy, Garibaldi nemzetőrségének főfelügyelője, Nápoly kormányzója, II. Viktor Emánuel szárnysegédje, a társai által adományozott „*rettenthetetlen magyar*” jelzővel vonult be a történelembe. Szabadságharcos érdemei mellett számos vízgazdálkodási munka fűződik a nevéhez: átvette üzemeltetésre a Ferenc-csatornát, részt vett a Panama-csatorna nyomvonalát kijelölő expedícióban, engedélyt nyert a Korinthoszi-csatorna kiásására, megépítésére és üzemeltetésére. Nevét szülővárosában a Duna-híd, kilátó, múzeum, középiskola, konferenciaterem, sportcsarnok, Pápan gimnázium, több településen pedig utcánév – köztük pesti lakhelyén az egykori Kishíd utca – őrzi. De nem csak neve, hanem jellegzetes, 19. századi arca is több helyen megjelenik Baján, emléktábla, dombormű, festmény és köztéri szobor formájában.

A művészetkedvelő laikus szemével ezek közül talán a legsikerültebbnek látszó szobor azonban a lakosság egy része számára kevésbé ismert, mert nem köztéren, hanem az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Bajai Szakasztechnikusainak telephelyén, a Deák Ferenc-zsilipen található. A jelentős művészi alkotás idekerülésének körülményére derült fény egy két évtizeddel ezelőtti levélváltásból.

A gyönyörű kilátásáról híres, „*Róma erkélyének*” is hívott Gianicolo-dombon (latinosan: Janiculum) áll Giuseppe Garibaldi olasz szabadsághős hatalmas lovasszobra. Az emlékművet egy kellemes, ligetes parkban számtalan mellszobor veszi körül, amelyek azokat a személyeket ábrázolják, akik Olaszország szabadságáért, Róma felszabadításáért és fővárossá emeléséért harcoltak. A Római Magyar Akadémia 1997-ben kezdeményezte, hogy Türr István is kapjon szobrot a Gianicolón. A római önkormányzat úgy döntött, hogy mivel Türrnek az olasz-magyar együttműködés terén igen jelentős szerepe volt és személyisége szorosan kötődik Garibaldihoz, méltó arra, hogy szobra felállításra kerüljön. A portré megalkotására Csíkszentmihályi Róbert neves szobrászművészt kérték fel. A művet 1999. szeptember 29-én avatta fel Rómában Orbán Viktor miniszterelnök, az eseményről az itthoni média is beszámolt. Felirata: Gen. István Türr il garibaldino ungherese, azaz Türr István tábornok, a magyar garibaldista.



Csíkszentmihályi Róbert

Csíkszentmihályi Róbert 1940. január 5-én született Budapesten. Munkácsi Mihály- és Kossuth-díjas érdemes művész, Szentendre díszpolgára és a Nemzet Művésze. Apai nagyapja magyar konzul volt Fiumében, édesanyja olasz származású, nagybátyja a flow-elmélet megalkotójaként ismert Széchenyi-díjas pszichológus, Csíkszentmihályi Mihály. A művész számos alkotása közül emblematikus jelentőségű a budapesti Műegyetemnél lévő 1956-os emlékmű. Baján látható egy másik műve, a Fülep Lajos református lelkész, művészettörténészt megörökítő bronz dombormű a református templom Petőfi utcai falán, amelyet 1997-ben készített. Csíkszentmihályi Róbert 2021. augusztus 26-án családja körében hunyt el Szentendrén.

Fotó: Kovács Attila (MTI)



Csíkszentmihályi Róbert



A római szobor leleplezése (1999)



A bajai szobor átadása (2001)

A művész Türrt az itáliai magyar légiósok magyar címeres sapkarózsával díszített fejfedőjével ábrázolta. A szobrokon és domborműveken a tábornok hosszú bajuszának megmintázása mindig szakmai kihívás elé állítja az alkotót. E feladatot Csíkszentmihályi egy „huszárvágással”, bravúrosan oldotta meg: a bajusz egyik felét a ruha gallérjára, a másik felét a nyak köré csavart kendőre fektette. Az igazgatóság az ezredforduló táján elhatározta, hogy felújítja a Deák Ferenc-zsilipen lévő, funkcióját már régóta be nem töltő szivattyúépületet, és új tartalommal tölti meg azt. Dr. Faludi Gábor helytörténész és felesége, Klossy Irén grafikusművész értő közreműködésével az egykori szivattyúház alsó szintjén Deák Ferenc Zsilipmúzeum néven egy állandó kiállítást rendeztek be, amely emléket állít a Ferenc-csatorna, a Ferenc-tápcsatorna és a Türr-átvágás, valamint az azon lévő műtárgyak, köztük a Deák Ferenc-zsilip tervezésének, megvalósításának és az ehhez köthető személyeknek. A kiállítás Türrnek tablót és vitrint is szentelt, amelyben többek között elhelyezték a Baján született tábornok latin nyelvű keresztelési anyakönyvi bejegyzésének másolatát, amelyet friss vízűgyes dolgozóként e sorok írója keresett meg és fordított le.

A szervezőknek bizonyára megtetszhetett a római műalkotás, és felmerült bennük a gondolat, hogy jó volna ennek másolatával díszíteni a zsilip környezetét, a hatalmas platánfákkal árnyékolt, hangulatos belső teret. Egy korábbi megbeszélés alapján dr. Halász Rudolf akkori vízügyi igazgató 2001. január 5-én kelt levélében rendelte meg Csíkszentmihályi Róberttől a Rómában felállított szobor másolatát. Az átadást a Víz Világnapjára, március 22-ére tervezték, de ez az időpont feltehetően mind a múzeum, mind a szobor elkészülése szempontjából korainak bizonyult. A szentendrei szobrász válaszlevelében elvállalta a mű elkészítését, a mellszobrot „Adria grigio” olasz finomságú mészkőből, a gazdag profilozású talapzatot pedig süttői mészkőből alkotta meg. Az igazgatóság kérésére az olasz szöveg helyett a „Türr István 1825–1908” feliratot véste fel a művész. A teljes kivitelezés költsége szállítással és felállítással együtt 1 980 000 Ft-ot tett ki.

A kiállítóhely és a szobor átadására 2001. július 11-én került sor ünnepélyes keretek között. A portrét dr. Károlyi Csaba, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium főosztályvezetője és dr. Halász Rudolf az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság igazgatója leplezte le.

Dr. Petz Gábor | osztályvezető, IJO



A Gianicolo-domb mellszobrai

2021. évi összegzés az oktatásról

A 2018. január 1-jén bevezetett életpályamodell részeként 2021. évben – a négyéves továbbképzési ciklus negyedik évében – az igazgatóság továbbképzésre kötelezett dolgozói jelenléti és e-learning formában teljesítették továbbképzési kötelezettségüket.

A továbbképzésre kötelezettek létszáma, megoszlása január 1-jén és december 31-én hasonló arányt mutatott, év közben jelentős mértékben nem változott.

A továbbképzések többsége a koronavírus-járvánnyal összefüggő intézkedések miatt e-learning formában valósult meg. Kivételt jelentett ez alól a belső képzések azon része, amelyek megvalósítása személyes jelenlétet igényelt. Vezetői továbbképzés az idei évben jelenléti formában nem került megszervezésre.

Tervezéskor a pandémiás helyzethez igazodva a kollégák az e-learning képzéseket részesítették előnyben, ez alól kivételt képeznek a fizikai munkakörben foglalkoztatott alap- és középfokú végzettségű továbbképzésre kötelezettek.

A 177/2021. (IV. 15.) Korm. rendelet alapján 2021. április 19-től volt lehetőség jelenléti képzések szervezésére, amelyek megvalósítására vonatkozó döntést Főigazgató úr – a járványügyi helyzethez kapcsolódó helyi érintettség vizsgálata, továbbá a képzések biztonságos megvalósíthatóságának infrastrukturális feltételei biztosíthatósága figyelembevételével – igazgatói hatáskörbe delegálta. Igazgató úr a járványügyi szabályok fokozott betartása mellett – kézfertőtlenítés, távolságtartás, folyamatos légcseré, szabályos maszkviselés – a 2021. évre tervezett összes jelenléti képzés megtartását engedélyezte. Igazgatóságunk a 2021. május 13. és 2021. július 15. közötti időszakban 13 képzési tematika alapján, összesen 24 darab jelenléti képzést tartott meg. Ezt követően 2021. szeptember, október és november hónapokban jelenléti képzés keretében a JKR felhasználók részére kettő, valamint az év második felében kezdődő továbbképzési ciklussal rendelkező kollégák részére további egy jelenléti képzést tartottunk meg.

A képzések minden esetben a hatályos járványügyi szabályok betartása mellett, kisebb csoportlétszám mellett kerültek megtartásra.

Nagy érdeklődés volt igazgatósági szinten a jelenléti képzéseken belül az aktívabb jelenlétet igénylő, gyakorlati képzések iránt. Az oktatásokat minden esetben a képzési tematikákban is meghatározott végzettséggel, szakmai tapasztalattal rendelkező kollégák tartották.

A felsőfokú végzettséget igénylő, valamint vezető munkakört betöltők esetén az e-learning képzéseket részesítették előnyben a kollégáink. A 2021. április 1-jétől folyamatosan induló, 2021. augusztus 31-ig elvégezhető képzéseket minden érintett sikeresen teljesítette. A 2021. szeptember 1-től 2021. november 30-ig elvégezhető e-learning oktatásokkal pedig már csak a minimálisan hiányzó továbbképzési pontok kerültek teljesítésre. Igazgatósági szinten 2021. augusztus végéig szinte majdnem minden továbbképzésre kötelezett dolgozó megszerezte a jogszabály által előírt, 2021. december 31-ig teljesítendő továbbképzési pontjait. A minimálisan hiányzó továbbképzési pontokat a dolgozók a 2021. szeptember 1-től végezhető e-learning képzésekkel teljesítették.

A képernyős munkakörben dolgozók, az előző évekhez hasonlóan IT-biztonság tudatossági továbbképzési kötelezettségüket a 2021. november hónapban biztosított e-learning képzéssel teljesítették.

Az év folyamán az OVF Oktatási Osztálya egy alkalommal a helyszínen ellenőrizte az Erő- és munkagépek és adaptereinek szervizelése és karbantartása megnevezésű továbbképzés lebonyolítását. Továbbá 2021 decemberében az Erő- és munkagépek és adaptereinek szervizelése és karbantartása, valamint a JKR – Járműkövető rendszer használata JKR felhasználók részére megnevezésű továbbképzések képzési dokumentációjának utólagos dokumentációs ellenőrzésére került sor. Az ellenőrzésekről készült jegyzőkönyvek szabálytalanságot nem állapítottak meg, további intézkedésre nem volt szükség. Össességében megállapítható, hogy az igazgatóság dolgozói a járványhelyzet ellenére is sikeresen teljesítették a jogszabályban előírt továbbképzési kötelezettségeiket, illetve az igazgatósági elvárásokat. A továbbképzési tervek az év során a folyamatosan bővülő képzési kínálatnak megfelelően módosításra kerültek, így év végéig minden közalkalmazott teljesíteni tudta a jogszabály által előírt minimális 15%-on felül az igazgatósági szinten elvártakat, valamint a jogszabályban négy évre előírt továbbképzési pontok 100%-át azon közalkalmazottak esetébe, ahol a továbbképzési ciklus 2018. január 1-én kezdődött. (1. táblázat)

2021. évben igazgatóságunk támogatását élvezve két fő ár- és belvízvédelmi, egy fő vízrajzi szakmérnöki, hat fő építőmérnöki alapképzésben részt vevő közalkalmazott az NKE Víztudományi

	100%-ig	101-120% között	121-150% között	151-200% között	200-250% között	250% felett	Összesen
Alap	10	36	37	10	4	0	97
Közép	4	39	13	10	3	2	71
Felső	8	45	20	6	2	3	84
Vezető	0	7	7	1	0	0	15
Összesen	22	127	77	27	9	5	267

1. táblázat

Továbbképzésre kötelezettek által 2018-2021. évben előírt és teljesített továbbképzési pontok aránya

Karán folytatta iskolai tanulmányait. További egy fő az Óbudai Egyetem geoinformatikai szakmérnök képzését végezte, valamint egy fő jogi végzettségű kollégánk jogi szakvizsgára készült az ELTE Jogi Továbbképző Intézeténél. Az iskolai tanulmányokat folytatók várhatóan 2022–2024. években szerzik meg diplomájukat. Jogi szakvizsgára készülő kollégánk sikeresen teljesítette a szakvizsgát, ezúton is gratulálunk neki.

Az államháztartási mérlegképes tanfolyamon résztvevő munkatársunk képzése jelenléti képzés hiányában kitolódott, így 2021 februárjában fejezte be tanulmányait.

Az év során iskolarendszerű képzésen kívül az igazgatóság dolgozói előző évekhez hasonlóan építő- és anyagmozgatógép-kezelői (alapozás, közmű- és fenntartási gépkezelő, földmunka-, rakodó- és szállítógép-kezelő, hidraulikus rakodó) OKJ-s bizonyítványokat, valamint GKI-CT tehergépkocsi-vezetői képesítést,

úszómunkagép-vezető képesítést, matrózvizsgát szereztek, belső auditor képzést végeztek. Az igazgatóság dolgozóinak továbbképzése minden esetben a magasabb színvonalú munka elvégzését segíti, ezért szükséges akár a kötelező továbbképzési rendszeren belül, akár azon kívül is az ismeretek bővítése. Az oktatási tervek összeállításánál a vezetők ezeket a célokat szem előtt tartva készítik el évente az egységszintű tervezéseket. Ez a szemlélet valósul meg a kötelező továbbképzési rendszeren belüli képzések tervezésénél is.

Igazgatóságunk és az Nemzeti Közszerződési Egyetem által aláírt szerződés alapján három NKE-s hallgató szakmai gyakorlatát igazgatóságunknál teljesítette a nyár folyamán. Az idei évben a koronavírus-járvány miatt a Szent László ÁMK középiskolás tanulói – az előző évektől eltérően – nem jelentkeztek igazgatóságunknál szakmai gyakorlat teljesítésére.

Pintér Judit | képzési referens, KO

SZEMÉLYI HÍREK

Kiemelkedő szakmai munka elismerése

Dr. Pintér Sándor, Magyarország belügyminisztere kiemelkedő szakmai tevékenysége elismerésül, 50. születésnapja alkalmából emléktárgyat adományozott Dobozi Roland úrnak (balra), az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság hajóvezetőjének. Kollégánk két évtizede dolgozik igazgatóságunkon, kezdetben matrózként, majd a hajóvezetői képesítés megszerzése óta a Kitűző VII. hajóvezetőjeként végzi munkáját. Gazdája a rábízott területnek, feladatellátását pontosság, megbízhatóság jellemzi.

Az emléktárgyat Papp Sándor, a Folyami Szakaszmerénység vezetője adta át. Kollégánk elismeréséhez szívből gratulálunk!



Elismerések a Víz Világnapja alkalmából

Dr. Pintér Sándor belügyminiszter a Víz Világnapja alkalmából magas színvonalú, példamutató tevékenysége elismerésül Jó-zanné Komlósi Gabriella (balra) kiemelt műszaki referens részére **MINISZTERI ELISMERŐ OK-LEVELLET** adományozott.

Láng István az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója Víz Világnapja alkalmából kiemelkedő és példamutató szakmai munkája elismerésül Bolyán Kinga (jobbra) kiemelt műszaki referens részére óra emléktárgyat adományozott.

Munkatársaink elismeréséhez szívből gratulálunk!



Gyász hír

Fájó szívvel búcsúzunk Kertész Farkas Lajos Gézától, a Bajai Szakasz mérnökség dunafalvai gátórétől. Munkatársunk az általános iskola elvégzése után, a szőcsénypusztai Erdőgazdasági Szakmunkásképző Intézetben folytatta tanulmányait, ahol 1974-ben fagazdasági rakodógép-kezelő betanított munkás képzettséget, majd 1975-ben targonca-vezető és erdészeti növényvédő betanított munkás, valamint erdőművelő-fakitermelő szakmunkás képesítést szerzett. Ezt követően a villányi Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézetben növényvédő és méregraktár-kezelő betanított munkás képzettséget szerzett.

1977 júliusától a Margitta-szigeti Vízgazdálkodási Társulatnál kezdett dolgozni. Munkája mellett tovább képezte magát, rézsúkaszáló gépkezelő valamint kotrógép és földtoló-nyesőgép kezelésére jogosító gépkezelői vizsgát tett. A társulat után 1983. május 1-től a Duna Menti Regionális Vízmű kötelékében folytatta munkáját, közel tíz éven át.

A vízügy állományába 1993. január 1-vel betanított területi felügyelőként lépett. 1995-től vízkormányzó, 1997-től szivattyútelep-kezelő, majd 1999 szeptemberétől gátőr munkakört látott el. Szolgálati helye ekkor a Homorúdi gátörjárás volt. 2005-ben áthelyezését kérte az akkor megüresedett Dunafalvai gátörjárásba, mert szülőfalujában szeretett volna élni. Dunafalvai gátörként 16 éven át dolgozott. A vízgazdálkodásban eltöltött 44 éves pályafutása során számos jelentős vízepítési és öntözési munkában valamint árvíz- és belvízvédekezésben teljesítette feladatait. Az elmúlt két évtized minden jelentős árvízvédekezésében részt vett, a saját örjárásában és az ország számos más helyszínén a Tisza-völgyben és a Körös-völgyben csakúgy, mint Észak-Magyarország folyóin.

Kollégái egy rendkívül jókedélyű, segítőkész, felettesei pedig terhelhető, gátörjárását jól ismerő, munkájára igényes embert ismerhettek meg személyében.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!



Búcsúzunk



Megrendült szívvel búcsúzunk nyugdíjas kollégánktól, Magdali Csabától, a csátaljai csatornaőrjárás őretől. Igazgatóságunk állományába 1986. szeptember 22-én lépett, szakipari művezetőként. A későbbiekben munkavezetőként, műszaki ügyintézőként majd csatornaőrként végezte mindennapi munkáját. A csatornaőrjáráson kívül a hozzá tartozó csatornaórház és védelmi raktár felelőse is volt. Területét nagyon szerette, sok időt töltött a csatornaparton szemlélődve. Munkáját mindig precízen, körültekintéssel végezte. A vízügyi szolgálat árvízvédekezés és szivattyútelep üzemelés idején is számíthatott rá. Részt vett az elmúlt húsz év minden jelentős árvízvédekezésében, nemcsak igazgatóságunk területén, hanem az ország számos más helyszínén is. Szakmai tapasztalata és tudása révén nyugdíjasként is több alkalommal kivette részét az árvízvédekezésből. Munkáját annyira szerette, hogy 2008. február 1-i nyugállományba vonulása után is érdeklődve járta egykori őrjárását.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

KIADVÁNYAJÁNLÓ

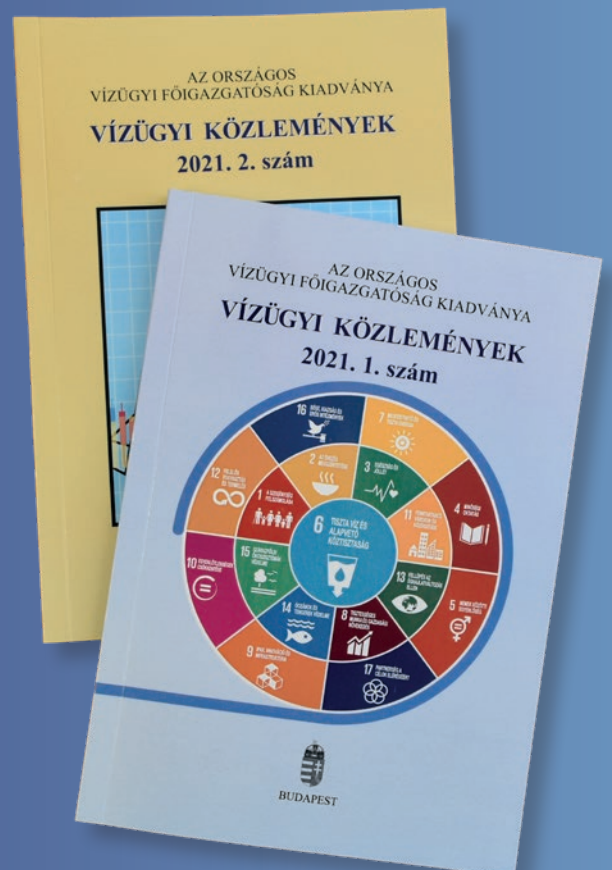
Újra megjelent a Vízügyi Közlemények című vízügyi szakfolyóirat

A Vízügyi Közlemények hazánk legrégebb vízügyi szakfolyóirata. Jogelődje 142 évvel ezelőtt, 1879-ben jelent meg, Kultúrmérnöki jelentések címmel. A lapot Kvassay Jenő alapította és szerkesztette a magyar műszaki irodalom ápolása, a vízi munkálatok ismertetése és a velük kapcsolatos tudományos, gyakorlati-mérnöki, közgazdasági, illetőleg jogi kérdések megvilágítása céljából. 1890-től a folyóiratot átnevezték és Vízügyi Közlemények elnevezéssel adták ki.

A Vízügyi Közlemények megjelenése 1919-1922 és 1924-1927 között szünetelt, 2005 óta nem jelent meg (kivéve a 2005. évi Balaton-különszámot és a 2013. évi dunai árvízi különszámot).

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság 2020-tól azonban újra indította e nagy múltú folyóiratot. Lényeges változás, hogy az egyes folyóirat számok színes kiadásban, nyomtatott és digitális formában is megjelennek.

A teljes állomány valamennyi lapszáma kereshető hasonló formátumban, az alábbiakban érhető el: https://library.hungaricana.hu/hu/collection/vizugy_VizugyiKozlemenyek/

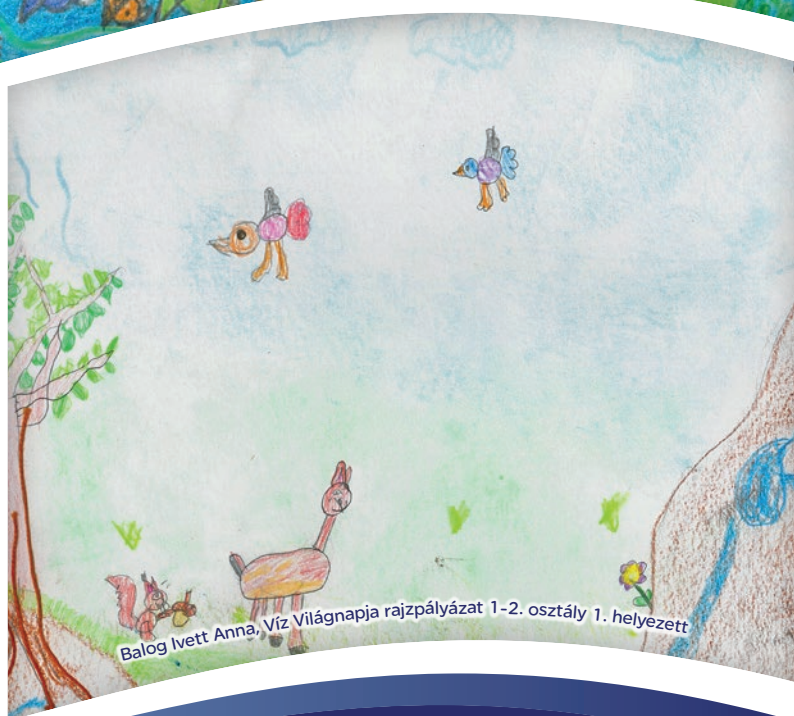




J. Tibor, Víz Világnapja rajzpályázat Festékpaca szakkör 1. helyezett



Ternák Liza, Víz Világnapja rajzpályázat 3-4. osztály 1. helyezett



Balog Ivett Anna, Víz Világnapja rajzpályázat 1-2. osztály 1. helyezett

IMPRESSZUM



Az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság lapja
Kiadó: Telkes Róbert igazgató
Szerkesztőbizottság: Mándity Milán, dr. Petz Gábor, Rózsa Gyöngyvér
Címlap fotó: László Zoltán
Grafikus tördelő: Heberling Roland
Kiadja az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság
6500 Baja, Széchenyi I. u. 2/c.
Telefon: 79/525-100
Honlap: www.aduvizig.hu